

TUTKIMUSRAPORTTI

VTT-R-02661-16

Pariisin ilmastopimuksen kansainvälinen vastaanotto ja tulevaisuudennäkymät

Kirjoittajat:

Tommi Ekholm, Kati Kulovesi, Anna Laine, Tomi J. Lindroos,
Riikka Siljander, Mika Sulkinoja, Oras Tynkkynen

Raportin nimi	
Pariisin ilmastopuotesopimuksen kansainvälinen vastaanotto ja tulevaisuudennäkymät	
Asiakkaan nimi, yhteyshenkilö ja yhteystiedot	Asiakkaan viite
Valtioneuvoston Kanslia / Ympäristöministeriö Taina Kulmala (VNK) ja Outi Honkatukia (YM)	VNK/331/48/2016
Projektin nimi	Projektin numero/lyhytnimi
Pariisin sopimuksen velvoitteisiin varautuminen	
Raportin laatija(t)	Sivujen/liitesivujen lukumäärä
Tommi Ekholm (VTT), Kati Kulovesi (CC Law), Anna Laine (GreenStream Network), Tomi J. Lindroos (VTT), Riikka Siljander (VTT), Mika Sulkinoja (GreenStream Network), Oras Tynkkynen (Tyrsky-Konsultointi)	35/
Avainsanat	Raportin numero
Ilmastonmuutos, Pariisin sopimus	VTT-R-02661-16
Tiivistelmä	
<p>Tässä selvityksessä tarkastellaan YK:n ilmastopuotesopimuksen alaisen Pariisin sopimuksen vastaanottoa tärkeimpien maiden, järjestöjen ja median osalta, 12 suurimman päästäjän ilmastopolitiikan tilannetta sekä sopimuksen ratifiointiprosessia. Pariisin sopimus on luonteeltaan oikeudellisesti sitova, globaalisti kattava ja se asettaa kunnianhimoisen tavoitteen hillitä ilmaston lämpenemistä 1,5-2 °C tasolle esiteolliseen aikaan verrattuna. Pariisin sopimus on yleisesti otettu positiivisesti niin suurimmissa päästäjämaissa, ilmastoneuvotteluja seuraavissa kansainvälisissä järjestöissä kuin mediassa. 12 suurinta päästäjää ovat hyvin tyytyväisiä sopimuksen tasapuolisuuteen ja vain hieman varauksellisia sopimuksen uskottavuuden suhteen. Järjestöissä ja median reaktioissa suhtautuminen näistä kahdesta perspektiivistä on kuitenkin hajaantuneempaa.</p> <p>Pariisin sopimuksen on tähän mennessä allekirjoittanut 177 maata. Merkittävimmät päästäjät Kiina ja USA ovat luvanneet hyväksyä sopimuksen virallisesti vuoden 2016 kuluessa ja moni muu maa on myös ilmoittanut aloittavansa ratifiointiprosessin, mikä antaa positiivisen signaalin sopimuksen aikaisesta voimaantulosta.</p> <p>Raportissa tarkasteltujen 12 päästöiltään suurimman neuvotteluosapuolen INDC-tavoitteiden kunnianhimon taso, päästökehitys, päästöarvioiden laatu ja olemassa olevat politiikkatoimet eroavat toisistaan hyvin paljon. Maiden välistä vertailua ilmastopolitiikan kunnianhimon tasosta kuitenkin hankaloittavat mm. joiden maiden päästöarvioiden huono luotettavuus sekä ns. ”common but differentiated responsibilities” periaate. Näihin haasteisiin vastaaminen on yksi merkittäviä kehitystehtäviä Pariisin sopimuksen jatkotyössä.</p>	
Luottamuksellisuus	julkinen
Espoo, 20.6.2016 Laatija	Hyväksyjä
Tommi Ekholm, Erikoistutkija	Tuula Mäkinen Tutkimusalueen päällikkö
VTT:n yhteystiedot	
Erikoistutkija Tommi Ekholm, tommi.ekholm@vtt.fi , 040-775 4079	
Jakelu	
Tilaaaja, VTT	
<p><i>VTT:n nimen käyttäminen mainonnassa tai tämän raportin osittainen julkaiseminen on sallittu vain Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:ltä saadun kirjallisen luvan perusteella.</i></p>	

Alkusanat

Tämä selvitys on tehty Valtioneuvoston Kanslian rahoittamassa hankkeessa ”Pariisin sopimuksen velvoitteisiin varautuminen”, joka toteutetaan vuoden 2016 aikana. Hankkeen toteutuksesta vastaavat GreenStream Network Oy (koordinaattori), VTT Oy, Indufor Oy, Tyrsky-Konsultointi Oy ja CC Law - Climate Change Law Consulting. Tämän selvityksen tekemiseen ovat osallistuneet Tommi Ekholm, Tomi J. Lindroos ja Riikka Siljander VTT:ltä, Anna Laine ja Mika Sulkinoja GreenStream Network:stä, Oras Tynkkynen Tyrsky-Konsultoinnista ja Kati Kulovesi CC Law:sta.

Hankkeen ohjausryhmään kuuluvat ympäristöneuvos Outi Honkatukia (YM), neuvotteleva virkamies Paula Perälä (YM), neuvotteleva virkamies Juhani Tirkkonen (TEM), neuvotteleva virkamies Tatu Tornainen (MMM), vanhempi hallitussihteeri Karoliina Anttonen (TEM) ja ylitarkastaja Laura Aho (YM). Projektiryhmä haluaa osoittaa ohjausryhmälle kiitoksensa hyödyllisistä keskusteluista ja kommenteista työhön liittyen.

Espoo 13.5.2016

Tekijät

Sisällysluettelo

Alkusanat	2
Sisällysluettelo.....	3
1 Johdanto.....	4
1.1 Menetelmät.....	4
2 Päästöiltään 12 suurinta neuvotteluosapuolta.....	6
2.1 Maiden suhtautuminen Pariisin sopimukseen	6
2.2 Yhteenveto maiden ilmastopolitiikan nykytilasta.....	7
2.3 Yksityiskohtaisemmat arviot.....	10
3 Kansainvälisten järjestöjen kannanotot	18
4 Median vastaanotto.....	21
5 Sopimuksen ratifiointi ja tulevaisuudennäkymät.....	24
5.1 Pariisin sopimuksen ratifiointi Suomessa ja EU:ssa	25
5.2 Ratifiointi tai hyväksyntä muissa merkittävässä päästäjämaissa	26
5.3 Sopimuksen voimaantulon näkymät.....	28
6 Yhteenveto.....	29
Liite A – 12 suurimman päästäjän vastaanotto	32
Liite B – Kansainvälisten organisaatioiden katsauksen tulokset.....	33
Liite C – Mediakatsauksen tulokset	35

1 Johdanto

YK:n ilmastopöimöksen osapuolikokouksessa Pariisissa hyväksyttiin 12.12.2015 uusi, oikeudellisesti sitova ilmastopöimus, jonka on tarkoitus koskea kaikkia maita vuodesta 2020 alkaen. YK:n ilmastopöitesopimöksen kaikki 195 osapuolta hyväksyivät sopimöksen Pariisissa, mutta sen voimaantulo edellyttää vielä allekirjoitus- ja ratifiointiprosessia. Sopimus on allekirjoitettavissa vuoden ajan 22.4.2016 alkaen, ja se tulee voimaan, mikäli vähintään 55 maata, jotka kattavat yhdessä vähintään 55 % maailman päästöistä, ratifioivat sopimöksen.

Sopimukseen liittyen 188 maata on ilmoittanut YK:n ilmastopöimöksen sihteeristölle aiotun kansallisen panoksensa (Intended Nationally Determined Contribution, INDC), joka sisältää kunkin maan itselleen asettamia tavoitteita koskien erityisesti ilmastomuutoksen hillintää, sopeutumista, teknologian siirtoa ja rahoitusta. Neuvotteluprosessin aikana usean maan ilmastopolitiikassa on tapahtunut merkittäviä muutoksia, mikä liittyy myös oleellisesti Pariisin sopimusta varten annettujen INDC-tavoitteiden saavuttamiseen.

Pariisin sopimusta on kommentoitu aktiivisesti sekä maiden, järjestöjen että median taholta. Sopimukseen liittyy monta ulottuvuutta, tärkeimpinä niistä ilmastomuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, rahoitus- ja teknologiakysymykset, maiden väliset oikeudenmukaisuuskysymykset, sopimöksen oikeudelliset vaikutukset ja sekä sen noudattamiseen ja tavoitteiden toteutumiseen liittyvät prosessit. Tähän moniulotteisuuteen liittyen eri tahot ovat tarkastelleet sopimusta eri näkökulmista, ja eri arviot sopimuksesta ja sen osa-alueista ovat olleet viestiltään vaihtelevia.

Sopimöksen todellinen tehokkuus ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen ohjaamisessa riippuu maiden sitoutumisesta sopimukseen pitkällä aikavälillä. Hillinnän näkökulmasta oleellista on erityisesti suurimpien päästäjämaiden suhtautuminen ja sitoutuminen sopimukseen sekä maiden antamien panosten kunnianhimo, sillä 12 päästöiltään suurinta osapuolta (ml. EU) vastaavat jo noin 70 %:sta maailman kasvihuonekaasupäästöistä (KHK-päästöistä).

Tässä selvityksessä tarkastellaan sopimöksen kansainvälistä vastaanottoa sopimusta koskevien lausuntojen, tärkeimpien maiden ilmastopolitiikan sekä allekirjoitus- ja ratifiointiprosessin kautta. Sopimuksesta esitettyjä lausuntoja ja kommentteja on kerätty niin maiden virallisilta edustajilta, ilmastoneuvotteluja seuraavilta kansainvälisiltä järjestöiltä kuin medialta. Näiden perusteella on pyritty muodostamaan eri tahojen näkemys sopimöksen yleisestä vastaanotosta, uskottavuudesta ja tasapuolisuudesta sekä nostettu esiin pääasiallisia kritiikin kohteita ja kehityssuuntia.

12 suurimman osapuolen ilmastopolitiikkaa on arvioitu maiden ilmastopolitiikan nykytilan perusteella, suhteutettuna nyt annettuihin INDC-tavoitteisiin ja vertaamalla INDC-tavoitteiden kunnianhimon tasoa. Maiden lausunnot sopimuksesta sekä sopimöksen ratifiointiprosessin eteneminen antavat kuvaa sopimöksen tulevaisuudesta. Näiden erillisten tarkasteluiden kautta pyritään antamaan kattava yleiskuva eri tahojen suhtautumisesta sopimukseen, sen vahvoista ja heikoista kohdista sekä vaikuttavuudesta.

1.1 Menetelmät

Tarkastelut tehtiin julkisesti saatavilla olevan aineiston pohjalta, jota on julkaistu Pariisin sopimöksen hyväksymisen jälkeen; esimerkiksi maiden ja järjestöjen edustajien virallisista lausunnoista ja uutisartikkeleista; päästöennusteiden osalta myös päästöinventareista, riippumattomista päästöarvioista ja maiden ilmastopolitiikan suunnitelmista. Tarkasteltavat kohteet on jaettu kolmeen luokkaan: sopimöksen osapuolet, kansainväliset järjestöt ja media.

Aineistosta on arvioitu lähteen suhtautuminen Pariisin sopimukseen kolmen eri tekijän suhteen: vastaanotto, uskottavuus ja tasapuolisuus. Koska media on joissakin artikkeleissa myös arvioinut kotimaansa ilmastopolitiikkaa suhteessa Pariisin sopimöksen tavoitteiden

edellyttämiin toimiin, on median osalta arvioitu myös maan toimien riittävyyttä sopimukseen nähden. Arvioitujen kriteerien tarkemmat tulkinnat ovat seuraavat:

- Vastaanotto: suhtautuuko taho sopimukseen positiivisesti vai negatiivisesti?
- Uskottavuus: luoko sopimus riittävät puitteet 1.5-2°C -tavoitteen saavuttamiseksi; antaako vahvan ja uskottavan signaalin päätöksentekijöille?
- Tasapuolisuus: ovatko eri maiden tavoitteet ja panokset tasapuoliset; tasoittaako sopimus pelikenttää kilpailukyvyn suhteen?
- Maan toimien riittävyys: ovatko kyseisen maan toimet riittäviä Pariisin sopimuksen tavoitteiden valossa?

Näitä neljää kriteeriä arvioitiin aineiston pohjalta luokittelemalla ne viiteen kategoriaan:

- Varaukseton negatiivinen arvio (symboli "--")
- Varauksellinen negatiivinen arvio: (symboli "-")
- Neutraali arvio (symboli "0")
- Varauksellinen positiivinen arvio (symboli "+")
- Varaukseton positiivinen arvio (symboli "++")

Tietolähteet ja kriteereille arvioidut luokat on esitetty kokonaisuudessaan liitteissä A, B ja C.

Arviot 12 päästöiltään suurimman osapuolen ilmastopolitiikan nykytilasta ja siitä seuraavasta päästökehityksestä perustuvat ensisijaisesti maiden omiin politiikkaraportteihin, päästöinventaareihin ja päästöprojektiioihin, toissijaisesti historiavuosien osalta maista riippumattomiin päästöarvioihin. Maiden aiemmin raportoimia päästöprojektiota on päivitetty hankkeen tutkijoiden toimesta näitä uudemmilla päästöarvioilla. Usea tarkasteltu maa on raportoinut vuoden 2015 aikana päästöarvion tai -inventaarin, joka poikkeaa merkittävästi aiemmista arvioista. Tämän seurauksena aiemmin raportoidut päästöprojektiot eivät vastaa uusimpia arvioita, minkä vuoksi aiemmat projektiot sovitettiin päästöluokittain vastaamaan uudempia päästöarvioita ja merkittävimpiä uusia politiikkatoimia.

Projektiota käytettiin arvioimaan mihin päästötasoon maiden nykyiset politiikkatoimet voisivat johtaa vuoteen 2030 mennessä ja kuinka riittäviä nykytoimet ovat Pariisin sopimuksen yhteydessä annetun INDC-tavoitteen saavuttamiseksi. Vertailu antaa yhtäältä kuvan siitä, riittävätkö maiden nykyisen ilmastopolitiikan toimet INDC-tavoitteen saavuttamiseksi, vai tarvitaanko merkittävä määrä lisätoimia. Toisaalta usean maan ilmastopolitiikka on huomattavassa kehitystilassa, ja pantaessa lisätoimia täytäntöön päästöt voivat laskea myös nyt esitettyä nopeammin. Projektiot antavatkin siis kuvan, jossa ilmastopolitiikan nykytilanne on heijastettuna tulevaisuuteen.

2 Päästöiltään 12 suurinta neuvotteluosapuolta

Työssä tarkasteltiin päästöiltään merkittävimpien maiden ilmastopoliittikan tilannetta ja suhtautumista Pariisin sopimukseen. Kohteeksi valittiin 12 päästöiltään suurinta neuvotteluosapuolta (EU ja 11 valtiota), jotka tuottavat yhteensä kolme neljäsosaa maailman päästöistä. Joukko kattaa kehitystasoltaan ja neuvotteluasetelmiltaan hyvin erilaisia toimijoita Intiasta Australiaan ja Venäjästä Kiinaan.

Tarkastelu on rajattu Kioto-kaasuihin ml. LULUCF-päästöt, mikä vastaa useimpien maiden INDC-tavoitteiden rajausta. Tarkastelun ulkopuolelle on jätetty kansainvälinen lento- ja meriliikenne, vaikka päästöiltään nämä kuuluisivat 12 suurimman päästäjän joukkoon.

2.1 Maiden suhtautuminen Pariisin sopimukseen

Maiden suhtautumisen arvioinnissa aineistona käytettiin ensisijaisesti maiden ylimmän johdon (EU:n tapauksessa komission) virallisia kirjallisia kannanottoja. Toissijaisina lähteinä hyödynnettiin maiden edustajien loppulausuntoja Pariisin kokouksessa ja haastatteluja mediassa. Etelä-Korean edustajien kannanottojen puuttuessa käytettiin maata neuvotteluissa edustavan Environmental Integrity Group -ryhmän loppulausuntoa.

Yleensä ottaen tarkastellut maat suhtautuivat tulokseen yksimielisen myönteisesti. Eroja syntyi lähinnä myönteisyyden asteessa ja tavoissa ilmaista sitä.

Monet maat luonnehtivat tulosta neuvottelujen historiassa poikkeuksellisen vahvojen sanankääntein. Esimerkiksi EU puhui ”käänteentekevistä ilmastosovusta”, Meksiko ja Indonesia ”merkkipaalusta” sekä Venäjä ”läpimurrosta”.

Osa toimijoista toi esiin myös varauksia. Kiina ja Yhdysvallat muistuttivat, ettei sopimus ole täydellinen. Venäjä ja Australia puolestaan totesivat, että ne eivät saaneet läpi kaikkia toiveitaan.

Tulosta pidettiin yleisesti melko uskottavana askeleena kohti sopimuksen tavoitteita lämpenemisen rajoittamisesta. EU:n mukaan sopimus ”sisältää maailmanlaajuisen toimintasuunnitelman, jolla voidaan välttää vaarallinen ilmastomuutos ja rajoittaa maapallon keskilämpötilan nousu selvästi alle kahteen celsiusasteeseen”. Brasilia puolestaan arvioi, että sopimus on päättäväinen ja globaali vastaus ilmastomuutoksen haasteeseen.

Osa tarkastelluista maista painotti, että sopimuksen uskottavuus riippuu sen toimeenpanosta ja maiden toimista. Indonesia toi esiin, että sopimus tarjoaa pohjan, mutta tärkeämpää on se, miten valtiot soveltavat sitä ja muuttavat sen käytännön politiikoiksi.

Yhdysvallat muistutti, että valtioiden nykyiset sitoumukset eivät vielä riitä rajoittamaan lämpenemistä sopimuksen tavoitteiden mukaisesti. Australia ja Etelä-Korea toivat esiin sopimuksen mekanismeja sitoumusten tarkistamiseksi ja maiden kirittämiseksi kunnianhimoisempiin toimiin.

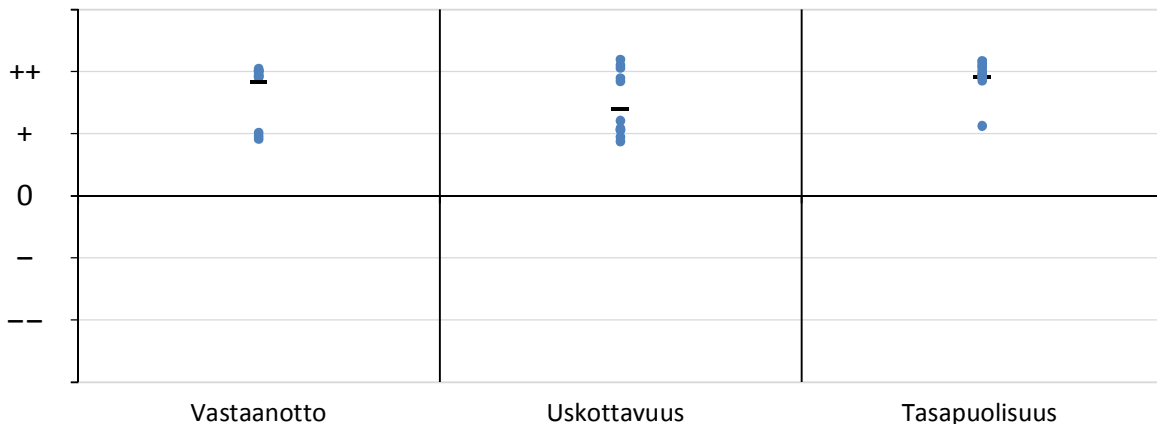
Myönteisimmin ja yksimielisimmin suurimmat päästäjät suhtautuivat tuloksen tasapuolisuuteen. Käytännössä kaikki pitivät sopimusta hyvin tai vähintään melko reiluna eri maille.

Tulosta tasapainoiseksi kutsuivat Kiina, Indonesia, Brasilia ja Kanada. EU, Venäjä ja Japani painottivat sitä, että aiemmasta poiketen velvoitteet koskevat nyt kaikkia maita.

Osa teollisuusmaista korosti sopimuksen mekanismeja, joiden avulla Pariisin sopimuksen toimeenpanoa voidaan seurata. Yhdysvallat totesi, että vahva järjestelmä läpinäkyvyyden takaamiseksi ”auttaa asettamaan maat vastuuseen (hold accountable) sitoumustensa

noudattamisesta”. Australia tarkensi pystyvänsä nyt seuraamaan, mitä sen tärkeimmät kauppakumppanit ja kilpailijat tekevät ilmastopolitiikan alalla.

Merkille pantavaa on, että myös oikeudenmukaisuudesta pitkään ja painokkaasti puhunut Intia arvioi Pariisin tuloksen reiluutta huomattavan myönteisesti. Intian mukaan ”Pariisin sopimuksessa ei ole voittajia tai häviäjiä – ilmasto-oikeudenmukaisuus on voittanut ja kaikki työskentelemme vihreän tulevaisuuden puolesta”.

Kuva 1. Päästöiltään 12 suurimman neuvotteluosapuolen kannanotoista arvioitu suhtautuminen Pariisin sopimuksen vastaanottoon, uskottavuuteen ja tasapuolisuuteen. Kukin piste esittää yhtä kannanottoa, mustat poikkiviivat kuvaavat otoksen keskiarvoa. Pisteitä on siirretty hieman pystysuunnassa pisteiden päällekkäisyyden välttämiseksi.

2.2 Yhteenveto maiden ilmastopolitiikan nykytilasta

Maiden ilmastopolitiikan arvioinnin kannalta on keskeistä tarkastella maiden osuutta globaaleista päästöistä sekä vuonna 2010 että vuonna 2030. Päästömäärien tarkastelussa on erittäin tärkeää ottaa huomioon sekä päästötilastojen että päästöarvioiden luotettavuus.

Kiina, USA ja Intia ovat päästöiltään kolme suurinta maata. Kun EU-maiden KHK-päästöt lasketaan yhteen, päästöt olivat vuonna 2013 hieman Intian päästöjä suuremmat. Yhdessä näiden neljän osapuolen päästöt ovat 50 % maailman maiden päästöistä. Vuonna 2030 mennessä näiden maiden osuus globaaleista päästöistä on arviolta 45 %.

Jokaisesta maasta on tehty lyhyt katsaus ilmastopolitiikan nykytilanteeseen ja esitetty arvio maiden päästöjen kehityksestä nykypolitiikalla¹. Tässä katsauksessa osapuolten ilmastopolitiikkaan on hyödynnetty VTT:n ja GreenStreamin aiempia selvityksiä aiheesta, London School of Economicsin ilmastopolitiikkatoimien tietokantaa² ja Climate Observerin kokoamia maa-profiileja³. Muut hyödynnetyt lähteet on listattu kunkin maan kohdalla.

¹ Nykypolitiikalla tarkoitetaan tässä vuoden 2015 aikana päätettyjä energia- ja ilmastopolitiikan toimia. Monelta maalta arvioiden tekeminen ei tällä tasolla ollut mahdollista johtuen sekä tilastojen että arvioitujen päästökehitysten suuresta epävarmuudesta. Menetelmät on raportoitu tarkemmin seuraavissa julkaisuissa <http://www.vtt.fi/inf/pdf/technology/2015/T239.pdf> ja <http://www.vtt.fi/inf/julkaisut/muut/2015/VTT-R-00140-15.pdf>

² <http://www.lse.ac.uk/GranthamInstitute/legislation/countries/>

³ <http://climateobserver.org/country-profiles/>

Taulukossa 1 on esitetty tiivis yhteenvedo maa-arvioista ja taulukkoon 2 on koottu tärkeimmät politiikkakeinot, joilla tarkastellut osapuolet pyrkivät vähentämään päästöjään ja hillitsemaan ilmastonmuutosta. Seuraavassa luvussa on esitetty yksityiskohtaisemmat maa-arviot.

Taulukko 1. Yhteenvedo tarkasteltujen maiden osuudesta globaaleista päästöistä, päästötilastojen ja perusuran luotettavuudesta sekä arvio siitä, että riittävätkö maan nykytoimet INDC-tavoitteen saavuttamiseen.

Maa	Osuus päästöistä 2010 2030 ⁴	Tilastojen luotettavuus	Perusuran luotettavuus	Riittävätkö nykytoimet INDC-tavoitteen saavuttamiseen? Kunnianhimon taso?
Kiina	24 % 28 %	kohtalainen	huono	☹ - Kiina saavuttaa CO ₂ -tavoitteensa (intensiteetti + CO ₂ -päästöjen kasvun tasaantuminen) jo ennen vuotta 2025. Uusimpien arvioiden mukaan Kiinan päästöt kääntyivät laskuun jo 2015. Ei-fossiilisen energian tavoite on selvästi kunnianhimoisempi ja vaatii Kiinalta lisätoimia, mikä entisestään nopeuttanee CO ₂ -päästöjen vähenemistä. Kiinan tavoitteet ovat luonteeltaan erityyppisiä esim. USA:n ja EU:n tavoitteisiin verrattuna, mikä vaikeuttaa vertailua.
USA	13 % 7 %	hyvä	kohtalainen	☹ - USA tarvitsee lisätoimia kohtalaisen paljon. Jotkin lisätoimet (mm. Clean Power Plan) ovat juuttuneet korkeimpaan oikeuteen ja jo säädettyjen toimien jatkuminen vuoteen 2030 saakka on epävarmaa. Toteutuessaan tavoite veisi USA:n -80 % polulle vuoteen 2050.
EU	10 % 6,3 %	hyvä	hyvä	☺ - EU:n jo päätetty energia- ja ilmestopolitiikka riittää. Kriittisissä yksityiskohdissa, kuten jäsenmaiden välisessä taakanjaossa, on paljon sovittavaa. Tavoite pitää EU:n -80 % polulla vuoteen 2050, mutta EU:lta on myös vaadittu tiukempaa tavoitetta, sillä päästöt ovat vähentyneet jo 26 % (2014 tilanne).
Intia	5,6 % 10 %	kohtalainen	huono	☹ - Intian CO ₂ -intensiteettitavoite on niin löyhä, että maa saavuttaa sen helposti. Uusiutuville tuotetun sähkön ja metsityksen tavoitteet ovat huomattavasti kunnianhimoisempia ja vaativat lisätoimia, joiden toteuttamisen Intia on jo aloittanut. Nämä muuttavat Intian CO ₂ -päästöjen kehitysarvioita tässä esitettyä positiivisemmaksi.
Indonesia	4,3 % 3,4 %	huono	erittäin huono	☹ - Indonesia tarvitsee erittäin paljon lisätoimia. Osana Indonesian hallinnonalojen uudistusta energia-, ilmasto- ja metsäpolitiikka keskitettiin yhteen ministeriöön, minkä vastuulla on KHK-inventaarien uudistus ja politiikkaohjelmien päivitys. Indonesian tavoitteen kunnianhimon arvioimiseksi olisi erittäin tärkeää saada luotettavimmat päästötilastot.
Brasilia	4,2 % 2,9 %	erittäin huono	erittäin huono	? - Kansallisten tilastojen mukaan Brasilia on jo saavuttanut tavoitteensa. FAO:n tilastojen mukaan Brasilia tarvitsee erittäin paljon lisätoimia. Tilastojen välillä on niin räikeä ero, että johtopäätökset riippuvat käytettävästä lähteestä. Päästöarvioiden luotettavuuden parantaminen olisi erittäin tärkeää Brasilian tavoitteen kunnianhimon arvioimiseksi.

⁴ <http://www.vtt.fi/inf/pdf/technology/2015/T239.pdf>

Maa	Osuus päästöistä 2010 2030 ⁴	Tilastojen luotettavuus	Perusuran luotettavuus	Riittävätkö nykytoimet INDC-tavoitteen saavuttamiseen? Kunnianhimon taso?
Venäjä	3,6 % 3,6 %	hyvä	kohtalainen	☹ - Venäjän tavoite on huomattavan paljon nykypäästöjä suuremmalla tasolla, sillä päästöt laskivat 55 % Neuvostoliiton hajotessa. Päästötavoitteella ei käytännössä ole vaikutusta Venäjän politiikkaan. Tavoite asettaa Venäjän -40 % polulle vuoteen 2050, mikä on erittäin kunnianhimon tavoite, mutta Venäjän päästöjen on arvioitu kehittyvän selvästi tavoitetta alemmalle tasolle.
Japani	2,7 % 1,9 %	hyvä	kohtalainen	☹ - Japani tarvitsee paljon lisätoimia. Päästökehityksen arviointi ja mahdollisten lisätoimien ennakointi on erityisen vaikeaa, sillä Japanin päästöistä poikkeuksellisen suuri osa (95 %) vapautuu energiankäytöstä ja maan energiapolitiikka haakee uomiaan Fukushima onnettomuuden jälkeen. Tavoite asettaisi Japanin -60 % polulle vuoteen 2050.
Kanada	1,7 % 1,1 %	hyvä	huono	☹ - Kanada tarvitsee paljon lisätoimia, mutta Kanadalla ei käytännössä ole liittovaltion tasoinen lainsäädäntöä ilmastomuutoksen hillitsemiseksi. Jotkin osavaltiot ovat vähentäneet päästöjään ja toiset ovat kasvattaneet niitä. Tavoite asettaisi Kanadan -50 % polulle vuoteen 2050.
Meksiko	1,4 % 1,1 %	kohtalainen	kohtalainen	? - Meksikon hallituksella on aktiivinen ote ilmastopolitiikkaan. Meksikon arvioidaan tarvitsevan kohtalaisesti lisätoimia INDC:n Kioto-kaasujen vähennystavoitteeseen, mutta Meksikon omat päästöt tilastot poikkeavat ulkopuolisten arvioista. Ulkopuolisten tilastojen mukaan Meksiko olisi jo saavuttanut tavoitteensa.
E. Korea	1,3 % 1,1 %	kohtalainen	kohtalainen	☹ - Etelä-Korea on aktivoitunut ilmastopolitiikassa ja tässä esitetty nykytoimiura vanhentunee nopeasti, vaikka se sisältääkin alustavan arvion päästökaupan vaikutuksista. Etelä-Korean INDC-tavoite on niin tiukka, että maan arvioidaan tarvitsevan joko kv. päästöyksiköitä tai lisätoimia. Korean tavoite on kunnianhimoisempi kuin monella kehitysmaalla, mutta toisaalta Korea pystyy hyödyntämään päästöyksiköitä kotimaisten toimien lisäksi.
Australia	1,2 % 0,8 %	hyvä	kohtalainen	☹ - Australian nykyinen hallitus on suopeampi päästövähennyksille kuin edellinen. Uusi hallitus on jo säätänyt joitakin lisätoimia, mutta Australian arvioidaan silti tarvitsevan jonkin verran lisätoimia. Tavoite asettaisi Australian -60 % polulle vuoteen 2050.

Taulukko 2. Yhteenvedo tarkasteltujen maiden tärkeimmistä politiikkakeinoista KHK-päästöjen vähentämiseksi. Moni toimista ylittää sektorirajat mm. energia- ja ympäristöpolitiikan välillä.

Maa	Tärkeimmät politiikkakeinot KHK-päästöjen vähentämiseksi
Kiina	Päästökauppa (valtakunnallisena 2017 alkaen), uusiutuvan energian ja ydinvoiman lisääminen, hiilivoimaloiden päästöstandardit, polttoainestandardit, rautatieinvestoinnit, energiatehokkuuden parantaminen etenkin raskaassa teollisuudessa. Lisäksi suuri määrä yksityiskohtaisempia keinoja.
USA	Clean Power Plan (CCP) asettaa päästörajat sekä nykyisille että uusille voimaloille, mutta helmikuussa 2016 CCP juuttui oikeusistuimiin. Tämän lisäksi USA on investoinut uusiutuvaan energiaan (mm. uusiutuvan energian portfoliostandardi ja tuotannon verohelpotus), ottanut käyttöön sekä polttoaine-että ajoneuvostandardeja, panostanut energiatehokkuuteen, vähentänyt metaanipäästöjä kaatopaikoilta ja rajoittanut F-kaasujen päästöjä.
EU	Päästökauppa, taakanjakosektorin kansallinen taakanjako, uusiutuvan energian osuuden lisääminen, energiatehokkuustoimenpiteet mm. ajoneuvoissa ja rakennuksissa, F-kaasu -asetukset. Lisäksi suuri määrä (yli 1400 kpl) kansallisia toimia.
Intia	Aurinko- ja tuulivoiman tukeminen, energiatehokkuustoimenpiteet, hiilen verotuksen kiristäminen, ajoneuvostandardien kiristäminen, biopolttonesteiden jakeluvuote, liikerakennusten energiatehokkuusvaatimukset osissa Intiaa
Indonesia	Ilmastorahasto (~500 Me vuonna 2011, mistä ~55 % AFOLU-sektorin ja 30 % energiasektorin toimia) ja kasviuonekaasuinventaarien luominen. Indonesian energia- ja ilmastopolitiikan käytännön toimet ovat muilta osin odottaneet maan hallintouudistuksen valmistumista ja uuden ministeriön ohjausta.
Brasilia	Kansallinen ilmastonmuutossuunnitelma (National Climate Change Plan): yli 40 toimenpidettä aihealueilta energiatehokkuus, uusiutuvan energian osuuden nostaminen sähköntuotannossa ja liikenteessä, metsäkadon pysäyttäminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Myöhemmin täydennetty sektorikohtaisilla päästötavoitteilla raskaalle teollisuudelle, liikenteelle ja kaivosteollisuudelle.
Venäjä	Energiatehokkuustoimenpiteet ja uusiutuvan energian tavoitteet
Japani	Energiatehokkuustoimenpiteitä mm. teollisuudessa ja rakennuksissa, pienempien alueiden päästökauppoja, uusiutuvan syöttötariffeja, ajoneuvo- ja polttoainestandardit, CHP-tuotannon tuki
Kanada	Liittovaltiotason politiikkakeinot keskittyvät pääasiassa päästöstandardeihin sähköntuotannossa ja teollisuudessa sekä energiastandardeihin liikenteessä, rakennuksissa ja laitteissa. Yksittäiset provinssit ovat säätäneet mm. seuraavia politiikkatoimia: päästökauppa, hiilivero (CO ₂ tai musta hiili), uusiutuvan syöttötariffi, biopolttonesteiden jakeluvuote ja kaatopaikkametaanin talteenotto.
Meksiko	Hiilivero, CO ₂ -vapaaan sähköntuotannon edistäminen, energiatehokkuustoimenpiteet, bioenergian käytön edistäminen, metsäkadon vähentäminen
E-Korea	Päästökauppa, uusiutuvan energian tavoite, metsäkadon vähentäminen ja uudelleenmetsitys
Australia	Päästökauppa (lakkautettu 2014, käynnistyy taas 7/2016), tavoite uusiutuvan sähkön tuotannolle suurissa yksiköissä, tukimekanismi uusiutuvan energian tuotannolle pienissä yksiköissä, energiatehokkuustoimenpiteitä teollisuudessa, liikenteessä ja rakennuksissa, metsäkadon vähentäminen.

2.3 Yksityiskohtaisemmat arviot

Kiina, USA, EU ja Intia

Kiinassa ilmasto- ja energiapolitiikkaa ohjaa maan viisivuotissuunnitelmat. Kiinan 12. viisivuotissuunnitelma (Five-Year Plan, FYP) kattoi vuodet 2011-2015. Kiinan 12. viisivuotissuunnitelma oli selkeä muutos aiempiin ja siinä aktiivisen ilmastopolitiikan nähtiin

säästävän kustannuksia mm. ilmansaasteiden vähentämisen terveyshyötyinä, energiatehokkuuden tuomina säästöinä ja uusien teollisuusalojen tuomien työpaikkojen kautta⁵. Energia- ja ympäristöpolitiikka ovat keskeisesti esillä myös Kiinan 13. viisivuotissuunnitelmassa (2016-2020), jonka aikana tavoitteena on mm. laajentaa päästökauppa koko maan laajuiseksi, asettaa katto koko maan energiankäytölle, parantaa energiatehokkuutta, nostaa CO₂-vapaan primäärienergian osuus 15 %:iin ja vähentää ilmansaasteita^{6, 7}.

Kiinan CO₂-päästöjen kehitystä on seurattu hyvin tarkkaan, sillä ne kasvoivat hyvin voimakkaasti 2000-luvulla. Uusimpien arvioiden mukaan päästöjen kasvu olisi pysähtynyt jo vuonna 2015 ja ehkä kääntynyt laskuun, mutta asian varmistumista joudutaan odottamaan joitakin vuosia^{8, 9, 10}. Uusimpien arvioiden mukaan Kiinan kokonaispäästöt kääntyisivät laskuun viimeistään 10 vuoden sisällä, mutta tarkkojen arvioiden esittäminen on erittäin haastavaa Kiinan voimakkaan poliittisen ohjauksen vuoksi. Kiinan 13. Viisivuotissuunnitelma osaltaan tukee tuoreimpia arvioita päästökehityksestä.

Kiinan CO₂-tavoitteet (intensiteetti ja tasaantuminen) ovat kunnianhimmottomia suhteessa maan päästökehitykseen ja niissä olisi kiristysvaraa. Kiinan ei-fossiilisen energian tavoite on kunnianhimmoinen ja saattaa olla hankala saavuttaa. Kiinan CO₂-intensiteetin tavoite saavutetaan kuitenkin hyvin todennäköisesti jo lähivuosina. Myös Kiinan tavoite CO₂-päästöjen tasaantumisesta saavutetaan erittäin todennäköisesti 10 vuoden sisällä ja useampien edellä esitettyjen arvioiden mukaan se olisi jo saavutettu. Kiinan tavoite nostaa ei-fossiilisen energian loppukäytön osuus 20 % on selvästi tiukempi ja sen saavuttaminen edellyttää lisätoimia. Ei-fossiilisen energian osuus on tasaisesti laskenut Kiinassa ja uuden tavoitteen saavuttaminen olisi selvä suunnanmuutos Kiinan energiapolitiikassa. Kiinan tavoite metsäalan ja puutilavuuden lisäämisestä vaatii jonkin verran lisää toimia. Ei-fossiilisen energian osuuden ja metsänielun kasvattaminen laskisivat Kiinan päästöennustetta ja kääntäisivät päästöt laskuun arvioitua nopeammin.

Yhdysvaltain ilmastopoliittinen tilanne liittovaltiotasolla on riippunut vahvasti sekä presidentistä että senaatin ja edustajainhuoneen poliittisista voimasuhteista. Presidentti Obaman kausilla (2008-2016) Yhdysvaltain ilmastopoliitiikka on muuttunut merkittävästi aktiivisemmaksi kuin hänen republikaanisen edeltäjänsä aikana. Yhdysvaltojen ilmastopoliitiikan toimintasuunnitelmassa (Climate Action Plan) on uusia, aiempaa tiukempia tavoitteita. Lisäksi Yhdysvallat on säätänyt uusia politiikkakeinoja ilmastomuutoksen hillitsemiseksi ja pyrkinyt olemaan kansainvälinen tiennäyttäjä ilmastopoliitiikassa¹¹.

Yhdysvaltojen poliittinen kahtiajakautuminen on kuitenkin pysäyttänyt ainakin toistaiseksi myös merkittävimmät ilmastopoliittikkatoimet, kuten Clean Coal Planin¹². Liittovaltiotason ilmastopoliitiikan käytännön toteutuminen riippuu keskeisesti niin tulevasta presidentistä kuin korkeimman oikeuden jäsenistä. Jo päätetyt politiikkatoimet laskevat päästöjä vain hieman nykytasolta. On myös huomattava, että vaikka kaikki Climate Action Planin politiikkatoimet toteutettaisiin ajallaan, ne eivät riittäisi INDC-tavoitteen saavuttamiseen.

⁵ <http://www.wri.org/blog/2015/09/china%E2%80%99s-climate-policies-how-have-they-performed-and-where-do-they-need-go>

⁶ <https://www.chinafile.com/reporting-opinion/environment/how-chinas-13th-five-year-plan-addresses-energy-and-environment>

⁷ <http://www.c2es.org/international/key-country-policies/china>

⁸ <http://www.nature.com/nclimate/journal/v6/n1/full/nclimate2892.html>

⁹ <http://www.climatechangenews.com/2016/02/29/china-confirms-2015-emissions-fall-but-solar-wind-break-records/>

¹⁰ <http://www.climatechangenews.com/2016/03/28/chinas-co2-emissions-might-not-be-falling-study/>

¹¹ <https://www.whitehouse.gov/climate-change>

¹² <http://www.usatoday.com/story/news/politics/2016/02/09/supreme-court-halts-obamas-emissions-rule/80085182/>

Yhdysvaltojen INDC-tavoite veisi toteutuessaan Yhdysvallat -80 % polulle vuoteen 2050, mikä on samaa suuruusluokkaa kuin EU:n tavoite. Tavoitteiden yksityiskohdissa on paljonkin eroja, kuten se että Yhdysvalloilla on INDC-tavoite vain vuodelle 2025 ja tavoitteen vertailuvuosi on 2005. Vuoden 1990 päästöihin verrattuna USA:n tavoiteprosentit eivät ole yhtä suuria.

EU:n toimivalta ilmastopolitiikan alalla jakautuu jäsenmaiden ja Unionin toimielinten kesken, joten molemmat osallistuvat sen laatimiseen ja toimeenpanoon. EU:n ilmastopolitiikka on ollut pitkäjänteistä ja EU:n päästöt ovat kääntyneet laskuun jo vuonna 1996. EU:n tämän hetkisenä tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 20 % vuoteen 2020 mennessä.

EU on sopinut päästöjen vähentämisestä 40 % vuoteen 2030 mennessä ja ilmoittanut tämän tavoitteen myös YK:n ilmastosihteeristölle Pariisin sopimukseen liittyen. Vuoden 2030 ilmastotavoitteen osalta EU on jo sopinut yleisestä kehyksestä, jolla tavoitteet saavutetaan¹³, mutta jäsenmaakohtaisesta taakanjaosta taakanjakosektorilla ja LULUCF-sektorin roolista 2030-tavoitteissa ei ole vielä päätetty. EU:n päästöt ovat vähentyneet selvästi ennakoitua nopeammin sekä päästökauppa- että taakanjakosektorilla. Nykytoimet saattavat EU-tasolla melkein riittää 2030-tavoitteen saavuttamiseen.

EU:n tavoite veisi toteutuessaan EU:n -80% polulle vuoteen 2050, mikä on yleisesti hyväksytty tavoitetaso vuodelle 2050. Tämä vastaa USA:n tavoitteen kunnianhimon tasoa. Toisaalta EU:lta on toivottu tiukempaa tavoitetta vuodelle 2030, sillä päästöt olivat vuonna 2014 vähentyneet jo 26 % vuoden 1990 päästöjä pienemmiksi¹⁴.

Intian ilmastopolitiikka linkittyy voimakkaasti maan energia- ja kehityspolitiikkaan kuten muillakin nopeasti kehittyvillä ja teollistuvilla mailla. Intian hallitus on julkaissut kansallisen ilmastomuutoksen toimintasuunnitelman, jonka tavoitteena on mm. lisätä uusiutuvan energian määrää, parantaa energiatehokkuutta sekä vähentää ympäristön pilaantumista ja metsäkatoa¹⁵. Muita Intian keskeisimpiä tavoitteita ovat mm. energian saatavuuden lisääminen, kivihilen korvaaminen puhtaammilla energiamuodoilla, energiatehokkuuden lisääminen ja infrastruktuurin kehittäminen¹⁶.

Intian talouskasvu on ollut nopeaa suhteessa päästöjen kasvuun, minkä kehityksen oletetaan jatkuvan myös tulevaisuudessa. Tämän vuoksi päästöintensiteettitavoite on helppo saavuttaa, ja intensiteettitavoite sallii Intian päästöjen kasvavan myös tulevaisuudessa. Sen sijaan uusiutuvan energian osuuden kasvattaminen sähköntuotannossa on huomattavasti haastavampi tavoite. Myös metsitystavoite on Intialle haastava, sillä Intian metsänielut ovat uusimpien arvioiden mukaan muuttuneet päästölähteiksi. Intiassa on melko voimakas paine raivata metsiä väestön- ja talouskasvun vuoksi. Intian hallitus on jo aloittanut toimet sekä uusiutuvan energian lisäämiseksi että metsien kasvattamiseksi¹⁷.

Intian CO₂-intensiteettitavoite on kunnianhimonoton eikä rajoita päästöjen kasvua, mutta uusiutuvan sähköntuotannon tavoite ja metsitystavoite ovat selvästi kunnianhimoisempia. Intian tavoitteiden kunnianhimoa arvioitaessa on keskeistä ottaa huomioon se, että Intian BKT/capita on selvästi pienempi kuin muiden 12 suurimman päästäjän¹⁸. Intian INDC-tavoite onkin ehdollinen riittävälle rahoitukselle, teknologiansiirrolle ja kapasiteetin rakentamiselle.

Kiinan, USA:n, EU:n ja Intian päästökehitystä vuosina 1990-2030 on vertailtu kuvassa 2. Vertailua lukiessa tulee muistaa, että USA:n tavoite on vuodelle 2025.

¹³ <http://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy/2030-energy-strategy>

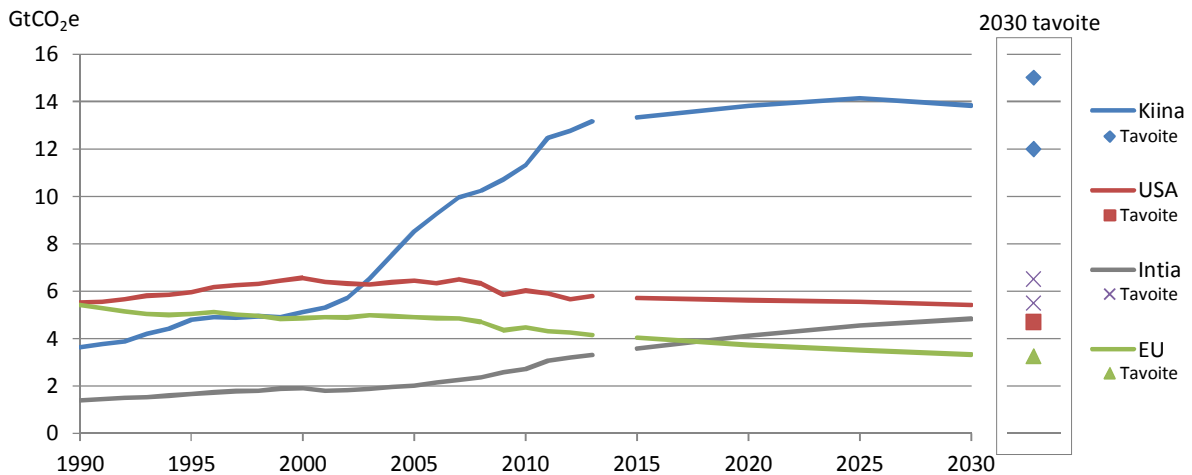
¹⁴ EU NIR 2016 submission

¹⁵ <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2822162/>

¹⁶ http://www.wri.org/sites/default/files/wri_workingpaper_india_final.pdf

¹⁷ <http://pib.nic.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=132571>

¹⁸ <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD>

Kuva 2. Kiinan, USA:n, EU:n ja Intian päästökehitys 1990-2013 sekä arvioitu päästökehitys nykypolitiikalla vuoteen 2030. Kuvan oikeassa laidassa on esitetty maiden INDC:n mukainen päästötavoitetaso vuodelle 2030. Kiinan ja Intian 2030-tavoitetaso on esitetty ylä- ja alarajoina, sillä INDC:t eivät sisällä tarkkaa päästötavoitetta.

Indonesia ja Brasilia

Indonesian KHK -päästöistä yli 60 % on lähtöisin maankäyttösektorilta, jossa CO₂-päästöjä vapautuu etenkin metsistä ja turvemailta. Indonesian ilmastopolitiikan keskiössä onkin metsäkadon pysäyttäminen. Osana laajempaa hallinnonalojen uudistusta Indonesia yhdisti ympäristöministeriön, metsäministeriön ja joitakin virastoja vuoden 2015 alussa. Nyt sekä kasvihuonekaasut että metsät ovat yhden ministeriön vastuulla. Indonesian kansallinen ilmasto-, energia- ja metsäpolitiikka on hallinnonuudistamista edeltäneeltä ajalta ja useimmat ohjelmat ovat suhteellisen vanhoja (vuosilta 2006-2009). Uusi ministeriö päivittänee kansallisia politiikkatoimia ja maan ilmastorahaston investointiohjelmaa¹⁹. Indonesia on muodostanut kahdenkeskeisiä sopimuksia Japanin, Australian ja Norjan kanssa. Japani ja Norja rahoittavat päästövähennyksiä Indonesiassa.

Brasilia on säätänyt kansallisen ilmastolain, johon sisältyy vapaaehtoinen päästövähennystavoite²⁰. Noin puolet Brasilian KHK -päästöistä on maankäyttösektorilta, minkä vuoksi sademetsien metsäkadon hillintä on Brasilian hallituksen keskeisiä tavoitteita²¹. Metsäkadon päästötilastot kuitenkin vaihtelevat eri lähteiden välillä erittäin paljon, minkä vuoksi todellisen päästökehityksen seuraaminen ja vähennystavoitteen noudattamisen arvioiminen on vaikeaa. Energiasektorilla Brasilia on edistänyt biopolttonesteiden käyttöä jo useiden vuosien ajan, pyrkinyt energiatehokkuuteen ja on säätänyt päästörajoja eri sektoreille. Toisaalta samaan aikaan Brasilia haluaisi kehittää löytämänsä suurta merenalaista öljyesiintymää²².

Indonesian ja Brasilian ilmastopolitiikkaa yhdistävät 2 kriittistä tekijää:

- erittäin suuret päästöt maankäyttösektorilta.
- erittäin suuret erot arvioiduissa päästöissä riippuen käytettävästä lähteestä.

¹⁹ <http://climatepolicyinitiative.org/wp-content/uploads/2014/02/The-Landscape-of-Public-Finance-in-Indonesia-Executive-Summary.pdf>

²⁰ http://www.mma.gov.br/estruturas/imprensa/_arquivos/96_11122008040728.pdf

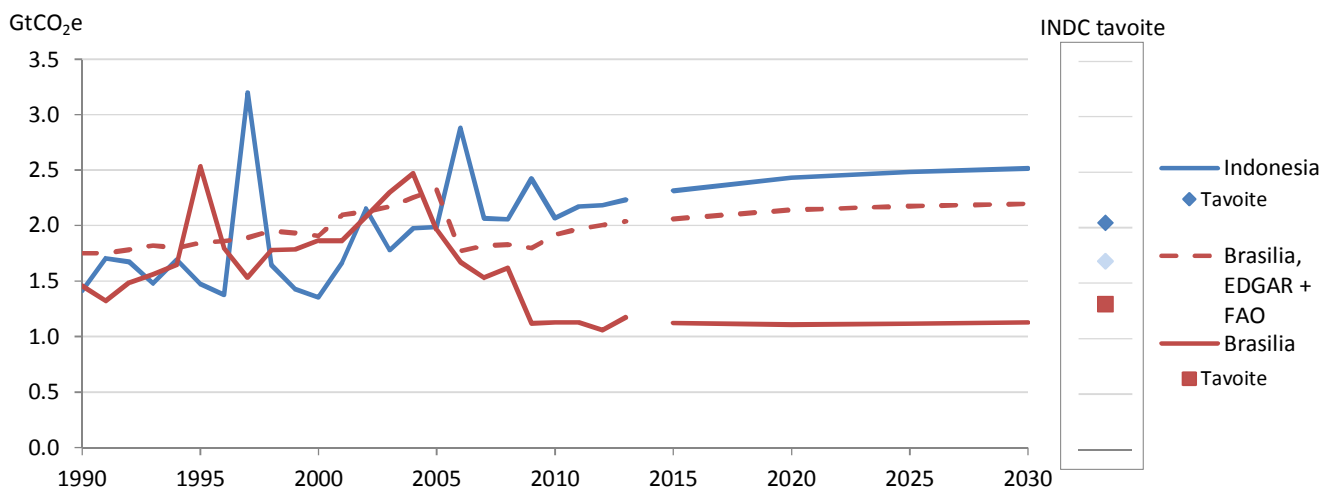
²¹ <http://www.scidev.net/global/policy-brief/brazil-climate-change-a-country-profile.html>

²² <http://www.wri.org/blog/2010/03/brazils-global-warming-agenda>

Indonesia on vasta kehittämässä omaa kasvihuonekaasuinventaariaan, joten tässä lähteenä on käytetty EDGAR-tietokantaa ja FAO:n päästödataa. Brasilia on julkaissut oman kasvihuonekaasuinventaarinsa, jonka mukaan maan metsäkato olisi pienentynyt merkittävästi^{23,24}. EDGARin²⁵ ja FAOn²⁶ mukaan Brasilian metsäkato on vähenemisestään huolimatta edelleen hyvin suurta. Sekä Indonesian että Brasilian ilmastopolitiikan arvioinnin kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää kehittää ja tarkistaa maiden inventaareja.

Kuva 3 esittää Indonesian ja Brasilian KHK-päästöt 1990-2013 sekä arvioidun kehityksen 2015-2030. Vuoteen 2005 saakka maiden päästöt kehittyivät samalla tavalla, minkä jälkeen Brasilia on arvionsa mukaan saanut pienennettyä metsäkadon päästöjä hyvin paljon. EDGARin ja FAOn mukaan päästöt ovat paljon lähempänä Indonesian päästöjä. Käytettävästä päästötietokannasta riippuen Brasilia joko jo saavuttanut INDC-tavoitteensa tai tarvitsee merkittävästi lisää toimia. Tilastojen välillä on niin merkittävä ero, että johtopäätökset vaihtuvat täysin riippuen siitä kumpaa tilastoa käytetään. Indonesian metsäkadon päästöt ovat kaikkien tietokantojen mukaan kasvussa ja maa tarvitsee merkittäviä lisätoimia INDC-tavoitteen saavuttamiseen.

Indonesian ja Brasilian tavoitteiden kunnianhimon arviointi on erittäin haastavaa johtuen suurista epävarmuuksista sekä tilastotiedoissa että päästöennusteissa. Olisi ensisijaisen tärkeää, että Brasilialle ja Indonesialle saataisiin luotettavat päästötilastot.

Kuva 3. Brasilian ja Indonesia päästökehitys 1990-2013 sekä arvioitu päästökehitys nykypolitiikalla vuoteen 2030. Brasilian päästöt on esitetty sekä maan kansallisen inventaarin mukaan (yhtenäinen punainen viiva) ja ulkopuolisten arvioiden mukaan (EDGAR + FAO, punainen katkoviiva). Kuvan oikeassa laidassa on esitetty maiden INDC:n mukainen päästötavoitetaso vuodelle 2030. Merkittävä osa maiden päästöjä maankäyttösektorin päästöt, jotka vaihtelevat vuodesta toiseen hyvin paljon. Vuosille 2015-2030 arvioidut maankäytön päästöt on keskiarvoistettu, minkä vuoksi niistä puuttuu tyypillinen vuosittainen vaihtelu.

Venäjä, Japani ja Kanada

Venäjän KHK-päästöt laskivat talousjärjestelmän muutoksen takia 55 % vuodesta 1990 vuoteen 2002, jonka jälkeen päästöt ovat hieman kasvaneet. Vuoden 2013 päästöt olivat silti

²³ http://www.mct.gov.br/upd_blob/0235/235580.pdf

²⁴ http://plataforma.seeg.eco.br/total_emission

²⁵ <http://edgar.jrc.ec.europa.eu/>

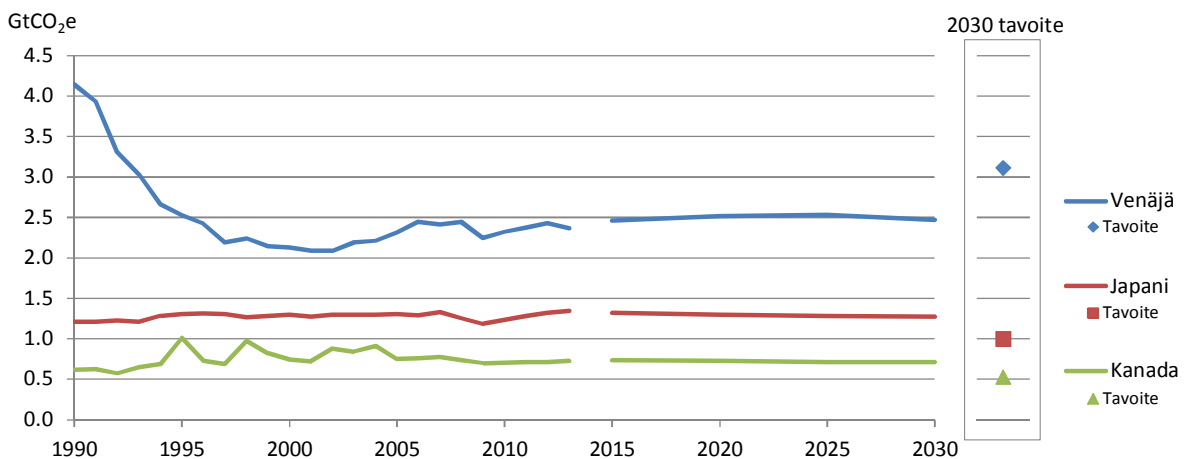
²⁶ <http://faostat3.fao.org/download/G2/GL/E>

noin 50 % pienemmät kuin vuoden 1990 päästöt. Venäjän ilmastopolitiikka sisältää useita ohjelmia ja lakeja, jotka tavoittelevat energiatehokkuuden parantamista ja hieman uusiutuvan energian lisäämistä, mutta ne eivät tähtää päästövähennyksiin ennen vuotta 2030²⁷. Venäjän INDC-tavoite on huomattavasti nykypäästöjen yläpuolella. Tavoitteen voi siis tulkita joko erittäin kunnianhimottomaksi tai sitten jo saavutetuksi, kun päästöt laskivat 1990-luvulla²⁸. Venäjän tavoite asettaisi Venäjän -40% päästöpolulle vuoteen 2050, mikä on selvästi kunnianhimottomampi kuin muut tässä tarkastellut Annex I -maat. Venäjän päästökehitys on kumminkin arvioitu selvästi tavoitetason alapuolelle.

Japanissa energiankäytön osuus KHK-päästöistä on noin 95 %, joten valtaosa päästövähennyksistä tehdään osana energiapolitiikkaa. Japanin energiapolitiikka hakee uomiaan Fukushima onnettomuuden jälkimainingeissa ja on mahdollista, että Japani lisää hiilivoiman osuutta tai sitten uudelleenkäynnistää ydinreaktoreitaan²⁹. Japani oli ilmastopolitiikassa hyvin aktiivinen Kiiton pöytäkirjan solmimisen jälkeen, mutta sittemmin Japanin rooli on pienentynyt. Nykyisten politiikkakeinojen ei arvioida riittävän INDC-tavoitteen saavuttamiseen. Japanin tavoite veisi Japanin noin -60 % polulle vuoteen 2050 ja on siten kunnianhimottomampi kuin EU:n tai USA:n tavoite.

Kanadalla ei käytännössä ole liittovaltiotason lainsäädäntöä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, minkä vuoksi yksittäiset osavaltiot ovat säätäneet mm. omia päästökauppajärjestelmiään³⁰. Toisaalta joissakin osavaltiossa on sallittu liuskeöljyn ja -kaasun tuotanto, joka on hyvin päästöintensiivistä. Kokonaisuutena Kanadan päästöt ovat pysyneet likimain vakiotasolla vuosina 2000-2013, mutta vuosivaihtelu on ollut suurta riippuen metsänielujen määrästä. Nykyisen lainsäädännön arvioidaan pitävän päästöt nykytasolla aina vuoteen 2030 saakka, mikä ei riitä INDC-tavoitteen saavuttamiseen³¹. Kanadan tavoite on selvästi kunnianhimottomampi kuin EU:n tai USA:n, sillä Kanadan INDC-tavoite veisi Kanadan vain noin -50 % polulle.

Venäjän, Japanin ja Kanadan päästökehitystä vuosina 1990-2030 on vertailtu kuvassa 4.

Kuva 4. Venäjän, Japanin ja Kanadan päästökehitys 1990-2013 sekä arvioitu päästökehitys nykypolitiikalla vuoteen 2030. Kuvan oikeassa laidassa on esitetty maiden INDC:n mukainen päästötavoitetaso vuodelle 2030.

²⁷ http://archive.envirocenter.yale.edu/uploads/pdf/Russia_Climate_Policy_Data_Sheet.pdf

²⁸ <http://www.carbonbrief.org/ambiguous-russian-climate-pledge-mystifies-many>

²⁹ <http://www.world-nuclear.org/information-library/country-profiles/countries-g-n/japan-nuclear-power.aspx>

³⁰ <http://www.climatechange.gc.ca/default.asp?lang=en&n=64778DD5-1>

³¹ <http://www.iisd.org/sites/default/files/publications/canada-emission-trends-2014-updates-outcomes-reflections.pdf>

Meksiko, Etelä-Korea ja Australia

Meksikon ilmastolainsäädäntö on kattava ja sitä uudistetaan ja ajantasaistetaan nopealla tahdilla³². Meksikon ilmastostrategia on vuodelta 2013. Meksiko on säätänyt vuonna 2014 ilmastolain, jonka perusteella on muodostettu ministeriöidenvälinen ilmastokomitea ja ilmastokomiteaa konsultoiva ilmastopaneeli. Meksikolla on myös viisivuotinen ilmasto-ohjelma vuosille 2014-2018. Meksiko on sopinut energiayhteistyöstä USA:n ja Kanadan kanssa, minkä puitteissa maat voisivat yhdessä tehdä ilmastonmuutosta hillitseviä toimia³³.

Meksikon kansalliset päästötilastot ovat 15 % korkeammalla tasolla kuin kansainväliset tilastot (EDGAR + FAO). Kansallisten tilastojen perusteella maa tarvitsee lisätoimia saavuttaakseen tavoitteensa, mutta kansainvälisten tilastojen perusteella Meksikon päästöt olisivat jo tällä hetkellä tavoitetaso alapuolella. Myös Meksikon tilanteen ja tavoitteen arvioimisen kannalta olisi keskeistä saada luotettavimmat päästötilastot. Meksikon ehdollinen INDC-tavoite vaatisi kohtalaisen paljon lisätoimia molempien tilastojen mukaan. Meksikon INDC sisältää poikkeuksellisesti myös mustan hiilen päästöt, mutta niitä ei ole arvioitu tässä.

Etelä-Korean ilmastopolitiikka on aktiivista. Vuoden 2014 alussa Etelä-Korea julkaisi tiekartan päästöjen vähentämiseen vuoteen 2020 saakka³⁴. Tiekartassa on sektorikohtaisia päästövähennystavoitteita ja siinä veloitetaan kunkin sektorin ministeriötä valmistelevaan suunnitelmaan, jolla sektorin päästövähennystavoitteet saavutetaan. Etelä-Korea käynnisti vuonna 2015 maanlaajuisen päästökaupan, joka kattaa yli 60 % maan päästöistä³⁵.

Nykyisten toimien arvioidaan riittävän INDC-tavoitteeseen, jos Etelä-Korea hyödyntää maan INDC:ssä ilmoitetun määrän kansainvälisiä yksiköitä. Etelä-Korean nykytoimet eivät riitä INDC-tavoitteen saavuttamiseen pelkästään kotimaisin toimin. Muutos aikaisempiin arvioihin on pääasiassa vuoden 2015 alussa käynnistyneen päästökaupan ansiota, jonka päästöyksiköiden määrä laskee ensimmäisellä kaudella 2 % vuodessa³⁶. Korean tavoite on kunnianhimoisempi kuin monella kehitysmaalla, mutta toisaalta Korea pystyy hyödyntämään päästöyksiköitä kotimaisten toimien lisäksi.

Australian ilmastopolitiikka on vaihdellut voimakkaasti riippuen hallituksesta. Australian poliittiset tuulet ovat tällä hetkellä jonkin verran suotuisampia ilmastonmuutoksen hillinnälle. Australia aloitti päästökaupan 2010, lakkautti sen 2014 ja on käynnistämässä päästökaupan tyypisen järjestelmän (safeguard mechanism³⁷) jälleen heinäkuussa 2016³⁸. Yksittäiset osavaltiot ovat säätäneet omia lakeja vähentääkseen päästöjään, mutta osa näistä peruttiin päästökaupan peruuntumisen jälkeen. Arvioiden mukaan Australian nykytoimet eivät riitä INDC-tavoitteeseen, mutta Australia on käynnistänyt laajemman prosessin jossa arvioidaan mahdollisia keinoja tavoitteen saavuttamiseksi^{39, 40}. Australian tavoite veisi toteutuessaan

³² http://climateobserver.org/wp-content/uploads/2014/08/Mexico_GLOBE_Fourth_Ed.pdf

³³ <http://climateobserver.org/canada-mexico-united-states-launch-partnership-on-energy-and-climate/>

³⁴ <http://www.c2es.org/international/key-country-policies/south-korea>

www.c2es.org/international/key-country-policies/south-korea

³⁶ <http://www.gir.go.kr/eng/index.do?menuId=11>

³⁷ <http://www.environment.gov.au/climate-change/emissions-reduction-fund/publications/factsheet-erf-safeguard-mechanism>

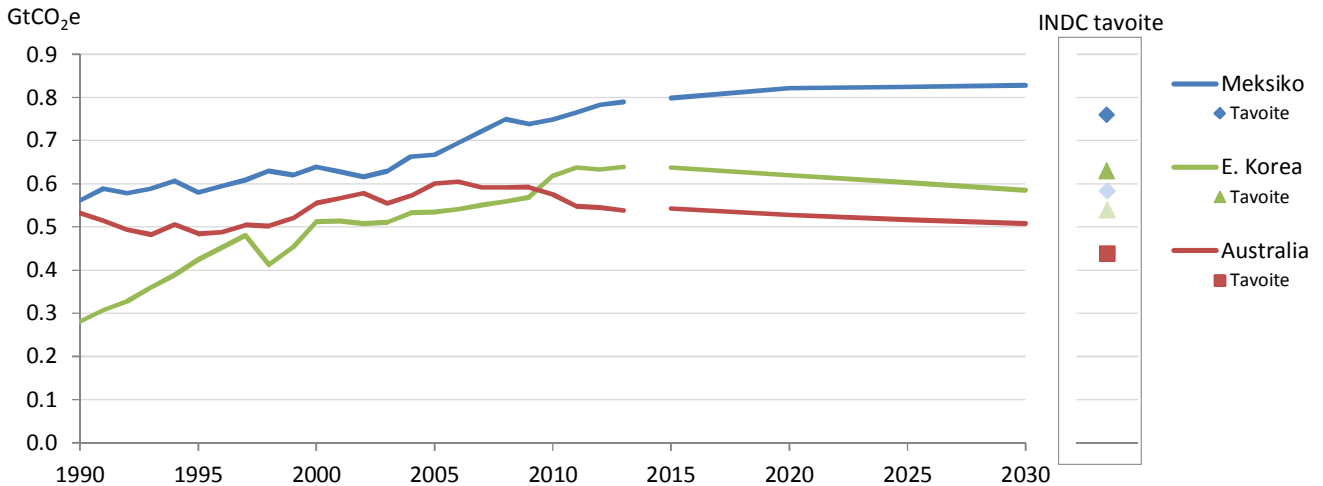
³⁸ <http://theconversation.com/australias-new-cap-on-emissions-is-a-trading-scheme-in-all-but-name-47035>

³⁹ <http://www.climatechangeauthority.gov.au/files/files/Target-Progress-Review/Targets%20and%20Progress%20Review%20Final%20Report.pdf>

⁴⁰ <http://grattan.edu.au/wp-content/uploads/2015/12/934-Post-Paris-Australia-climate-policy-options.pdf>

Australian -60 % polulle vuoteen 2050 ja on siten samaa suuruusluokkaa kuin Japanin tavoite, mutta kunnianhimottomampi kuin EU:n tai USA:n tavoitteet.

Meksikon, Etelä-Korean ja Australian päästökehitystä vuosina 1990-2030 on vertailtu kuvassa 5. Australian päästökehitys ei sisällä vuonna 2016 alkavan päästökaupan tyyppisen järjestelmän vaikutuksia.

Kuva 5. Meksikon, Etelä-Korean ja Australian päästökehitys 1990-2013 sekä arvioitu päästökehitys nykypolitiikalla vuoteen 2030. Kuvan oikeassa laidassa on esitetty maiden INDC:n mukainen päästötavoitetaso vuodelle 2030. Meksiko ilmoitti kaksi tavoitetta, joista haalean sinisellä on esitetty tiukempi ehdollinen tavoite. Etelä-Korean INDC sisältää merkittävän määrän kansainvälisiä yksiköitä. Tummemmalla vihrellä kolmiolla on esitetty tavoite yksiköiden kanssa ja haaleammalla kolmiolla pelkästään kotimaisilla toimilla toteutettava tavoite.

3 Kansainvälisten järjestöjen kannanotot

Tässä luvussa tarkastellaan kansainvälisten järjestöjen reaktioita Pariisin sopimukseen. Katsaukseen sisältyy kansalaisjärjestöjä (esim. Greenpeace ja WWF), tutkimusorganisaatioita (esim. IIASA), talous- ja liike-elämän organisaatioita ja etujärjestöjä (esim. National Mining Association ja Eurelectric) sekä muita kansainvälisiä järjestöjä (esim. Maailmanpankki ja OECD). Katsaukseen on valittu mukaan tekijöiden tunnistamat merkittävimmät ilmastokeskustelua ja -neuvotteluja seuraavat ja siihen osallistuvat järjestöt siten, että ne edustavat mahdollisimman suurta maantieteellistä jakaumaa ja erilaisia eturyhmiä. Tarkasteltuihin järjestöihin sisältyy sekä hallitusten välisiä järjestöjä (IEA, Maailmanpankki, OECD) että yksityisten toimijoiden muodostamat kansainväliset järjestöt (mm. kansalaisjärjestöt, liike-elämän järjestöt). Koska otos perustuu tutkijoiden omaan näkemykseen, tulee tulosten tulkinnassa huomioida otoksen mahdolliset puutteet. Järjestöjen kannanotoista voidaan analysoida erilaisia näkökulmia ja saada mahdollisimman laaja kuva kansainvälisten järjestöjen suhtautumisesta Pariisin sopimukseen. Katsaus kattaa yhteensä 52 eri järjestöä, jotka on listattu liitteessä A.

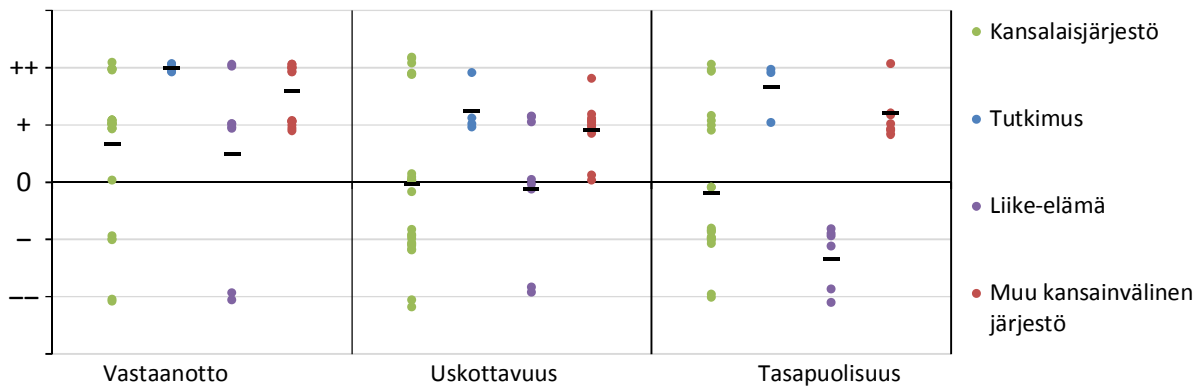
Katsauksessa tarkastellaan järjestöjen reaktioita sopimukseen kolmella eri osa-alueella: sopimuksen yleinen vastaanotto, uskottavuus ja tasapuolisuus. Tarkemmat kuvaukset osa-alueista sekä käytettävästä mitta-asteikosta on esitetty luvussa 1.1. Katsauksen lähteinä on käytetty järjestöjen tiedotteita. Sopimuksen yleistä vastaanottoa on arvioitu kaikkien järjestöjen osalta ja uskottavuutta ja tasapuolisuutta niiden järjestöjen osalta, jotka ovat kommentoineet niitä kannanotossaan. Esitetyt arviot järjestöjen suhtautumisesta sopimukseen tarkastelluilla osa-alueilla perustuvat näihin lähteisiin, mutta ovat tekijöiden subjektiivisia arvioita. Jako kansalaisjärjestöihin, tutkimus- ja liike-elämän organisaatioihin sekä muihin kansainvälisiin järjestöihin perustuu myös tutkijoiden omaan näkemykseen eikä jako välttämättä ole yksiselitteinen.

Kuvassa 6 on esitetty arviot kansainvälisten järjestöjen reaktioista Pariisin sopimukseen osa-alueittain ja järjestöryhmittäin. Pariisin sopimus on pääsääntöisesti otettu positiivisesti vastaan tarkastelluissa järjestöissä. Niin kansalaisjärjestöissä, tutkimuksessa, liike-elämässä kuin muissa kansainvälisissä järjestöissäkin suhtaudutaan sopimukseen positiivisesti joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Kaikkein positiivisimmin sopimus on vastaanotettu tutkimusorganisaatioissa, mutta myös muut kansainväliset järjestöt, pois lukien tutkimus ja liike-elämä, ovat suhtautuneet sopimukseen erittäin positiivisesti. Liike-elämän ja kansalaisjärjestöjen vastaanotossa sen sijaan on enemmän hajontaa, ja niiden joukossa on sekä positiivisesti että negatiivisesti sopimuksen vastaanottaneita järjestöjä. Myös niiden joukossa suhtautuminen on kuitenkin enimmäkseen positiivista. Organisaatiokohtaiset arviot sopimuksen vastaanotosta, uskottavuudesta ja tasapuolisuudesta on esitetty liitteessä A.

Vaikka sopimuksen vastaanotto on yleisesti ollut positiivista, eivät kaikki järjestöt pidä sitä riittävän uskottavana 1.5-2 °C:n tavoitteen saavuttamiseksi (ks. Kuva 6). Tutkimus ja muut kansainväliset järjestöt (pl. liike-elämä ja kansalaisjärjestöt) pitävät sopimusta suhteellisen uskottavana. Liike-elämältä ja kansalaisjärjestöiltä sopimuksen uskottavuus sen sijaan saa kritiikkiä. Hajonta on kuitenkin suurta, ja osa järjestöistä pitää sopimusta hyvinkin uskottavana, kun taas osa ei pidä sitä lainkaan uskottavana. Sopimusta on kritisoitu muun muassa siitä, ettei se sisällä sitovia päästötavoitteita eikä siinä ole esitetty todellisia keinoja tavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi sopimuksen ei nähdä johtavan riittävän nopeisiin ja jyrkkiin päästövähennyksiin, vaan lykkäävän niitä myöhemmäksi. Sen katsottiin myös luottavan liikaa tulevaisuuden negatiivisiin päästöihin, kuten metsien sitomaan hiileen.

Myös sopimuksen tasapuolisuutta on kritisoitu erityisesti liike-elämän taholta. Ne katsovat sopimuksen luovan epätasa-arvoisen kilpailuasetelman kehittyvien ja kehittyneiden maiden teollisuuden välille, kun kehittyneet maat ovat ilmoittaneet kehittyviä tiukempia päästötavoitteita. Toisaalta monet kansalaisjärjestöt pitävät sopimusta epätasapuolisena, erityisesti kehittyvien maiden kannalta. Tämän kritiikin mukaan kehittyneet maat eivät tee

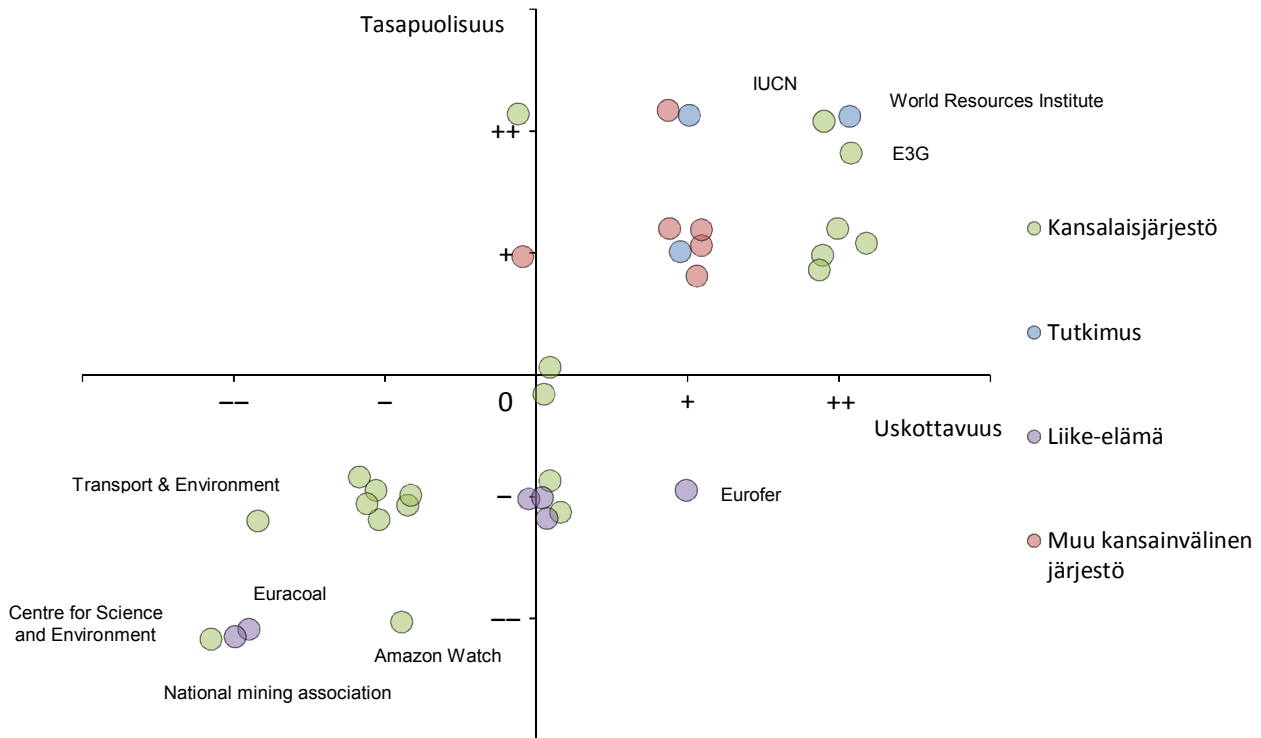
riittävästi päästövähennyksiä ja luistavat historiallisesta vastuustaan ilmastonmuutoksen pääasiallisina aiheuttajina. Lisäksi kehittyneiden maiden kantamaa taloudellista vastuuta ilmastonmuutoksen hillinnästä pidetään liian vähäisenä ja kehittyville maille luvatus ilmastorahoituksen laillista sitomattomuutta on kritisoitu. Reaktioiden hajonta on kuitenkin huomattavasti suurempi kansalaisjärjestöjen kuin liike-elämän kohdalla, ja osa kansalaisjärjestöistä pitää sopimusta erittäin tasapuolisena. Otoksen keskiarvo on kansalaisjärjestöjen osalta kuitenkin hieman negatiivisen puolella. Kaikki tarkastelussa mukana olevat tutkimusorganisaatiot ja muut kansainväliset järjestöt pitävät sopimusta tasapuolisena.

Kuva 6. Kansainvälisten järjestöjen kannanotoista (otoskoko 52) arvioitu suhtautuminen Pariisin sopimuksen vastaanottoon, sopimuksen uskottavuuteen ja tasapuolisuuteen. Kukin piste esittää yhtä kansainvälistä järjestöä, mustat poikkiviivat kuvaavat kunkin ryhmän keskiarvoa otoksessa. Järjestöt on jaettu neljään eri ryhmään, ja pisteen väri kuvaa, mihin ryhmään kyseinen järjestö on kuuluu. Uskottavuuden ja tasapuolisuuden osalta mukana ovat ne järjestöt, jotka ovat kannanotossaan arvioineet kyseisiä tekijöitä. Pisteitä on siirretty hieman pystysuunnassa pisteiden päällekkäisyyden välttämiseksi.

Tasapuolisuus ja uskottavuus korreloivat keskenään, kuten nähdään kuvasta 7. Toisin sanoen järjestöt, jotka pitävät sopimusta tasapuolisena, usein pitävät sitä myös uskottavana ja toisinpäin. Ainoastaan yksi järjestö tekee poikkeuksen: Eurofer pitää sopimusta kohtuullisen uskottavana, muttei kovinkaan tasapuolisena. Myös se kritisoi Euroopan teollisuuden kohtaamaa epätasapuolista kilpailuasetelmaa, kun kehitysmaiden kilpailijoihin kohdistuu huomattavasti pienempi ympäristötaakka.

Kaikkein negatiivisimmin sopimukseen suhtautuvat hiilentuottajien ja -kuluttajien etuja ajavat EURACOAL ja National Mining Association sekä Intialainen ajatushautomo Centre for Science and Environment (ks. Kuva 7). EURACOAL ja National Mining Association pitävät sopimusta epäuskottavana, sillä se ei ole oikeudellisesti sitova päästövähennystavoitteiden osalta ja sisältää ainoastaan ”täytäntöönpanokelvottomia suosituksia”. Centre for Science and Environment sen sijaan ei pidä sopimusta riittävän kunnianhimoisena 1.5-2 °C tavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi se pitää kehittyneiden maiden kantamaa vastuuta ilmastonmuutoksen hillinnässä riittämättömänä. Myös Transport & Environment ja Amazon Watch suhtautuvat sopimukseen hyvin kriittisesti. Transport & Environment kritisoi erityisesti sopimuksen uskottavuutta pitäen 2 °C:n tavoitetta lähes mahdottomana nyt kun kansainvälisen ilmailun ja merenkulun päästöt jätettiin sopimuksen ulkopuolelle. Amazon Watch sen sijaan kritisoi sopimusta siitä, ettei alkuperäiskansojen oikeuksia ole otettu huomioon. Kaikkein positiivisimman reaktion sopimus on sen sijaan saanut järjestöiltä World Resources Insitute, International Union for Conservation of Nature (IUCN) sekä Third Generation Environmentalism (E3G), jotka pitävät sopimusta uskottavana ja kiittelevät sitä siitä, että myös heikoimmassa asemassa olevat on huomioitu.

Kuva 7. Kansainvälisten järjestöjen suhtautuminen Pariisin sopimuksen uskottavuuteen ja tasapuolisuuteen. Mukava ovat ne kansainväliset järjestöt, jotka ovat kannanotossaan arvioineet molempia tekijöitä. Pisteitä on siirretty hieman todellisesta sijainnistaan päällekkäisyyden välttämiseksi.

Kaiken kaikkiaan Pariisin sopimus on saanut kaikkein positiivisimman vastaanoton tutkimusorganisaatioilta, jotka suhtautuvat sopimukseen yleisesti erittäin positiivisesti sekä pitävät sopimusta uskottavana ja tasapuolisena. Kansalaisjärjestöt ja liike-elämän organisaatiot ja etujärjestöt ovat sen sijaan kritisoineet sopimuksen uskottavuutta ja erityisesti tasapuolisuutta. Sopimuksen vastaanotto on kuitenkin ollut positiivinen myös niiden osalta. Muut kansainväliset järjestöt ovat suhtautuneet sopimukseen positiivisesti kaikilla tarkastelluilla osa-alueilla.

4 Median vastaanotto

Media käsitteli Pariisin sopimusta laajasti heti sopimuksen syntyhetkestä lähtien. Tähän tarkasteluun kerättiin eri maiden valtamedioiden julkaisemia englanninkielisiä uutisartikkeleita, joista arvioitiin edellä olevaan tapaan sopimuksen vastaanotto, uskottavuus ja tasapuolisuus. Useat artikkelista käsittelevät myös julkaisun kotimaan omaa ilmastopolitiikkaa, ja yhdeksi tarkasteltavaksi tekijäksi otettiin median reaktio oman maan nykyisen ilmastopolitiikan ja päästövähennysstrategioiden riittävyyttä Pariisiin sopimukseen nähden.

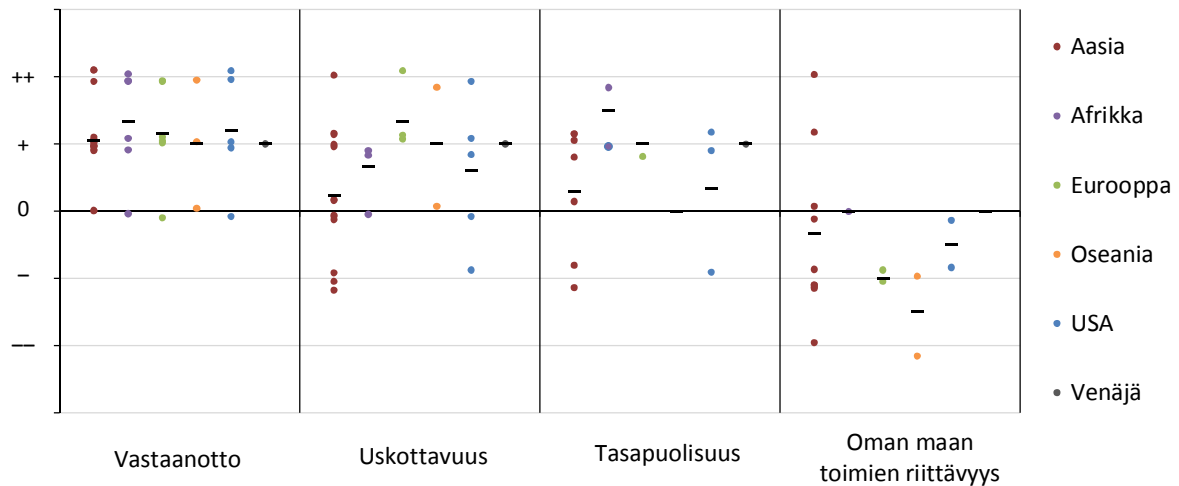
Otokseen sisältyy 38 uutisartikkeliä 19 eri maasta. Otoksen koostumukseen on vaikuttanut englanninkielisten uutisartikkelien saatavuus, eikä siihen sisälly kunkin maan kansalliskielellä julkaistut artikkelit. Tämän vuoksi otosta ei voida pitää edustavana eri maiden median reaktioista sopimusta kohtaan, mikä pitää huomioida tuloksia tulkittaessa. Tulkinnassa tulee myös huomioida, että artikkeleihin on nostettu esiin vain toimittajan mielestä uutisarvoisia asioita, eivätkä artikkelit anna siten kokonaisvaltaista kuvaa sopimuksesta. Otoksen perusteella saadaan kuitenkin viitteitä siitä, millä vaihteluvälillä reaktiot ovat, mihin ne ovat otoksessa painottuneet ja mitä asioita artikkeleissa nostettu esiin. Näiden lisäksi osa artikkeleista nostaa esiin näkemyksiä kunkin median kotimaan ilmastotoimista, mikä puuttuu kansainvälisten järjestöjen kannanotoista.

Kuva 8 esittää otoksesta arvioidut median reaktiot alueittain. Tehdyssä otoksessa median vastaanotto sopimukselle on järjestöjen kannanottoja maltillisempaa. Varsinaisia negatiivisia reaktioita vastaanoton osalta ei löydy, ja toisaalta myös varauksettoman positiiviset arviot ovat harvinaisempia kuin järjestöjen kannanotoissa. Osa otoksen artikkeleista esitti neutraalin kuvauksen tapahtumasta ja sopimuksen pääkohdista ilman positiivista tai negatiivista tulkintaa. Selkeitä maantieteellisiä eroja ei median reaktioissa ollut havaittavissa.

Uskottavuuden osalta mediaotoksen suhtautuminen oli keskiarvoisesti positiivista. Epäilyksiä sopimuksen uskottavuudesta esittivät Hindustan Times (Intia), The China Post (Taiwan), Gulf News (Arabiemiiraaetit) ja Wall Street Journal (USA), jotka kaikki kritisoivat sopimuksen vajavaisia mahdollisuuksia puuttua maiden velvoitteiden noudattamatta jättämiseen.

Vain noin kolmannes otoksen artikkeleista otti kantaa sopimuksen tasapuolisuuteen. Otoksen suhtautuminen oli kaikilla alueilla keskimäärin hieman positiivinen, kun taas järjestöjen osalta arviot tasapuolisuudesta jakautuivat vahvemmin positiivisiin (tutkimus- ja yleiset kansainväliset järjestöt) ja negatiivisiin (kansalaisjärjestöt ja liike-elämä). Otoksessa esiin nostettu kritiikki kohdistui erityisesti rahoituksen ja ilmastovahinkojen korvaamisen sitovuuteen. Sopimuksen tasapuolisuuden arvioiminen on muita arvioituja kriteerejä kompleksisempi kysymys, mikä voi selittää sen vähäisemmän kommentoinnin.

Maiden omien toimien riittävyyteen liittyvät arviot olivat etupäässä negatiivisia. Mm. The Age (Australia), Sydney Morning Herald (Australia), Asahi Shimbun (Japani) ja Washington Post (USA) ottivat suorasanaisesti kantaa kotimaidensa ilmastomuutoksen hillintää viivyttävää politiikkalinjaa vastaan. Vain kahdessa otoksen artikkelissa (South China Morning Post, Kiina ja The China Post, Taiwan) esitettiin median kotimaan toimet ilmastomuutoksen hillitsemiseksi riittäviksi Pariisin sopimuksen tavoitteiden valossa.

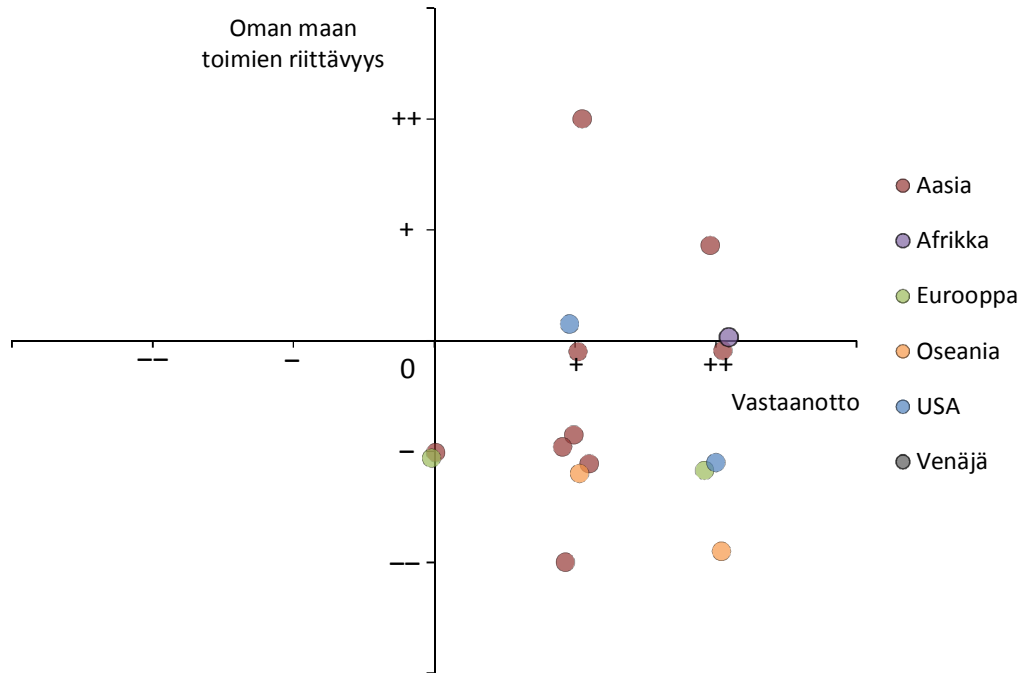

Kuva 8. Uutisartikkeleista (otoskoko 38) arvioitu suhtautuminen Pariisin sopimuksen vastaanottoon, sopimuksen uskottavuuteen, tasapuolisuuteen ja kunkin medialähteen kotimaan nykytoimien riittävyyteen sopimuksen tavoitteisiin verrattuna. Kunkin piste esittää yhtä uutisartikkelia, jonka väri kuvaa median kotimaan aluetta, mustat poikkiviivat kuvaavat kunkin alueen uutisartikkeleiden keskiarvoa otoksessa. Pisteitä on siirretty hieman pystysuunnassa pisteiden päällekkäisyyden välttämiseksi.

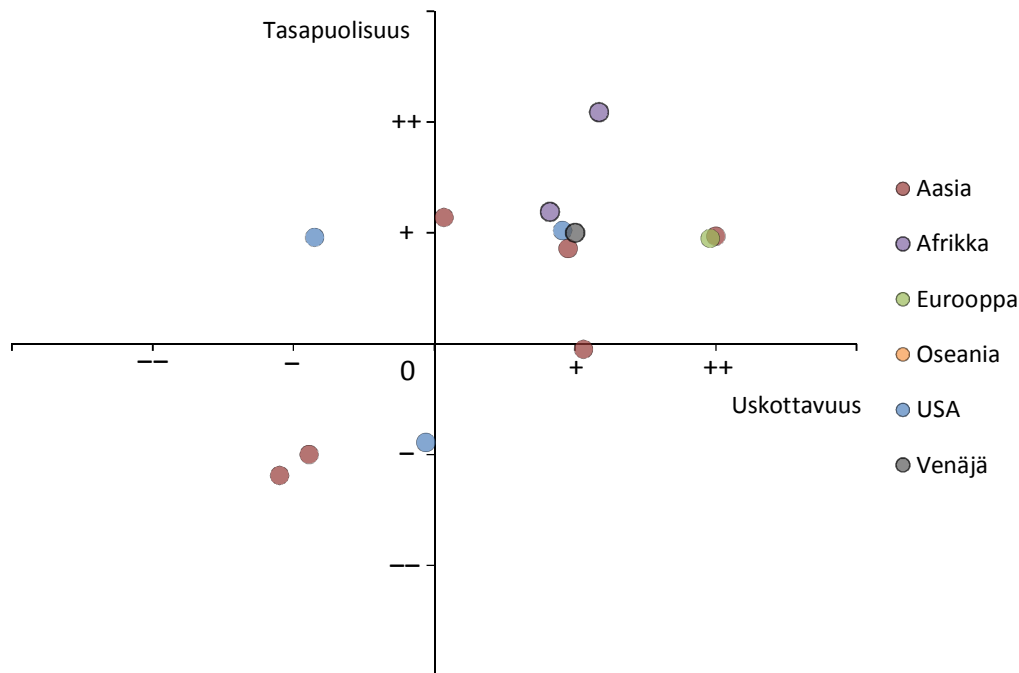
Kuvat 9 ja 10 esittävät vastaanoton ja oman maan toimien riittävyyden, sekä uskottavuuden ja tasapuolisuuden yhteishajontaa alueittain. Kuvissa on voitu esittää vain ne artikkelit, joista on voitu arvioida molemmat kuvassa esitetyt kriteerit, mikä rajoittaa kuvissa esitetyn aliotoksen edustavuutta entisestään.

Kuvan 9 esittämässä osaotoksessa ei ole havaittavissa selkeää vastaavuutta vastaanoton ja oman maan toimien riittävyyden välillä. Osaotoksen artikkelit ovat siis suhtautuneet sopimukseen joko positiivisesti tai negatiivisesti riippumatta siitä, edellyttäisikö Pariisin sopimuksen noudattaminen maalta mahdollisesti lisätoimia. Kuvasta ei voida havaita myöskään selkeää alueellista jakautumaa.

Kuvan 10 esittämässä osaotoksessa on kuvaa 7 vastaava korrelaatio uskottavuuden ja tasapuolisuuden välillä, ts. niissä artikkeleissa, joissa sopimusta on arvioitu molemmista näkökulmista, on yleistä että molemmat on arvioitu joko negatiiviseksi tai positiiviseksi. Alueellisesti tarkasteltuna Aasian maissa julkaistut artikkelit ovat olleet kriittisempiä molempien kriteerien suhteen, kun taas Afrikassa julkaistut artikkelit ovat maltillisen positiivisia. Tulkintoja ei voida pitää kuitenkaan yleistettävänä, sillä kuvassa esitettävissä oleva osaotos on hyvin pieni.

Kuva 9. Uutisartikkeleista tulkittu suhtautuminen Pariisin sopimukseen ja medialähteen kotimaan nykytoimien riittävyys suhteessa Pariisin sopimuksen tavoitteisiin niissä otoksen artikkeleissa, joissa on arvioitu kyseisiä tekijöitä. Pisteitä on siirretty hieman todellisesta sijainnistaan päällekkäisyyden välttämiseksi.

Kuva 10. Uutisartikkeleista tulkittu suhtautuminen Pariisin sopimuksen uskottavuuteen ja tasapuolisuuteen niissä otoksen artikkeleissa, joissa on arvioitu kyseisiä tekijöitä. Pisteitä on siirretty hieman todellisesta sijainnistaan päällekkäisyyden välttämiseksi.

5 Sopimuksen ratifiointi ja tulevaisuudennäkymät

Pariisin sopimuksen allekirjoittamisesta ja voimaantulosta säädetään sen 20 ja 21 artikloissa. Sopimus on avoinna allekirjoittamista varten valtioille ja alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille (kuten EU), jotka ovat yleissopimuksen sopimuspuolia. YK:n pääsihteeri Ban Ki-Moon järjesti korkean tason allekirjoitusseremonian YK:n pääkonttorissa New Yorkissa 22.4.2016, ja sopimus on avoinna allekirjoituksille YK:n pääkonttorissa 21.4.2017 saakka. Pariisin sopimuksen allekirjoittaminen ei vielä merkitse oikeudellista sitoutumista sopimukseen eikä se velvoita maita noudattamaan sopimusta. Maan on kuitenkin silloinkin pidättäydyttävä toimista, jotka tekisivät tyhjäksi sopimuksen tarkoituksen ja päämäärän. Sitoutuminen sopimukseen tapahtuu allekirjoituksen jälkeen valtioiden omien kansallisten menettelyiden mukaisesti joko ratifioimalla, hyväksymällä tai liittymällä. Tämä tapahtuu siten, että maat lähettävät YK:n pääsihteerille (sopimuksen tallettaja) hyväksymisasiakirjansa⁴¹. Sen jälkeen sopimus sitoo oikeudellisesti sen ratifioineita valtioita.

Pariisin sopimus tulee voimaan 30 päivää sen jälkeen, kun sen on ratifioinut vähintään 55 maata, joiden päästöt muodostavat yhteensä vähintään 55 % maailmanlaajuisista kasvihuonekaasupäästöistä. UNFCCC on julkaissut listan maista ja niiden päästöistä, mitä käytetään virallisena päästöarviona arvioitaessa sopimuksen voimaantulokynnyksen saavuttamista.⁴² Tässä luvussa maiden päästöt on laskettu UNFCCC:n julkaiseman listan mukaan, vaikka se ei vastaa viimeisiä tilastoja maiden kasvihuonekaasupäästöistä.

Pariisin sopimuksen osapuoli voi halutessaan irtisanoa sopimuksen milloin tahansa kolmen vuoden kuluttua siitä päivästä, jona sopimus on tullut voimaan kyseisen osapuolen osalta, ilmoittamalla asiasta kirjallisesti tallettajalle. Irtisanominen tulee voimaan aikaisintaan vuoden kuluttua siitä päivästä, jona tallettaja on vastaanottanut irtisanomista koskevan ilmoituksen.

Huhtikuun 2016 allekirjoitusseremoniassa sopimuksen allekirjoitti 175 sopimuspuolta, ja seuraavien viiden päivän aikana vielä kaksi lisää, eli 10.5.2016 mennessä allekirjoittaneita sopimuspuolia on 177.⁴³ Pariisin sopimuksen allekirjoittaneiden määrä on suurin koskaan kansainvälisen sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa tehdyistä allekirjoituksista; Pariisin sopimus rikkoi helposti aiemman YK:n merisopimuksen (Law of the Sea) 119 allekirjoituksen ennätyksen vuodelta 1994.⁴⁴ Kuusitoista maata, jotka tuottavat yhteensä n. 0,04 % maailman päästöistä, ovat allekirjoituksen lisäksi ratifioineet sopimuksen 10.5.2016mennessä. Sopimuksen ratifioineisiin maihin kuuluu useita pieniä saarivaltioita sekä suurimpana valtiona Somalia.⁴⁵

Koska valtaosa YK:n jäsenvaltioista on allekirjoittanut sopimuksen, taulukossa 3 on lueteltu maat jotka eivät ole allekirjoittaneet sopimusta. Näiden joukossa on myös sopimukseen negatiivisesti suhtautuvia maita, esimerkiksi Nicaragua, jonka edustaja Paul Oquist ilmoitti allekirjoitustilaisuudessa, että Nicaragua ei aio allekirjoittaa Pariisin sopimusta lainkaan. Nicaraguan mukaan Pariisin sopimus ei ole kyllin vahva vähentämään ilmastonmuutoksen haitallisia vaikutuksia erityisesti trooppisiin maihin, ja sopimus ei takaa kehittyvien maiden vahinkojen ja menetysten korvaamista.⁴⁶ Kaikki merkittävimmät 12 päästäjää allekirjoittivat Pariisin sopimuksen allekirjoitusseremoniassa. Päästöjen kannalta merkittävimmät maat,

⁴¹ Pariisin sopimuksen artiklan 20.1. mukaan: "Instruments of ratification, acceptance, approval or accession shall be deposited with the Depository".

⁴² <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/10.pdf#page=30>

⁴³ https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtmsg_no=XXVII-7-d&chapter=27&lang=en (katsottu 10.5.2016)

⁴⁴ <http://www.cbc.ca/news/technology/paris-agreement-signing-faq-1.3545768>

⁴⁵ World Resources Institute CAIT database: <http://cait.wri.org/indc/#/ratification>

⁴⁶ <http://webtv.un.org/search/paul-oquist-kelley-nicaragua-high-level-signature-ceremony-for-the-paris-agreement-national-statements/4858083079001?term=Nicaragua>

jotka eivät ole allekirjoittaneet sopimusta, ovat Sierra Leone, Kazakstan ja Saudi Arabia, jotka yhteensä tuottavat hieman alle 3 % maailman päästöistä. Kuten taulukosta 3 on nähtävissä, osapuolet, jotka eivät ole allekirjoittaneet sopimusta, ovat lähinnä Keski-Aasian valtioita, Lähi-idän öljyvaltiota, Afrikan valtioita tai Latinalaisen Amerikan valtioita. Yllättävän listan osapuoli on kenties Chile, joka kuuluu edistykseelliseen AILAC-neuvotteluryhmään. Yksi syy siihen, ettei Chile allekirjoittanut sopimusta huhtikuun tilaisuudessa on se, että maan johto kunnioitti samanaikaisesti 19.4. kuolleen maan entisen presidentin Patricio Aylwinin muistoa.⁴⁷ Chile on kuitenkin mukana maiden joukossa, jotka pyrkivät edistämään Pariisin sopimuksen aikaista voimaantuloa, ja ovat sitoutuneet ratifioimaan tai hyväksymään sopimuksen mahdollisimman pian, pyrkien siihen jo vuoden 2016 aikana.⁴⁸

Myös taulukon 3 merkittävimmän päästäjään Sierra Leonen edustaja ilmoitti allekirjoitustilaisuudessa maan virallisessa puheenvuorossa, että Sierra Leone aikoo ratifioida Pariisin sopimuksen tämän vuoden aikana.⁴⁹ Saudi Arabia ei osallistunut allekirjoitusseremoniaan lainkaan, eikä maan valmisteluista allekirjoituksen tai ratifioinnin suhteen ole saatavilla julkista tietoa. Saudi Arabia kuitenkin suhtautui Pariisin neuvotteluissa vastahakoisesti esimerkiksi sopimuksen viisivuotiseen kunnianhimon tarkastusyhteyksiin.⁵⁰ Muista listan maista Kazakstan ei voinut allekirjoittaa sopimusta teknisistä syistä, koska maan sisäiset prosessit allekirjoitusta varten eivät valmistuneet ajoissa. Maa kuitenkin aikoo allekirjoittaa sopimuksen lähitulevaisuudessa.⁵¹ Kirgisian allekirjoituksen myöhästyminen puolestaan johtuu siitä, ettei Pariisiin sopimuksesta ole ehditty riittävästi keskustella maan eri ministeriöiden välillä. Kirgisiakin aikoo kuitenkin allekirjoittaa sopimuksen myöhemmin.⁵²

5.1 Pariisin sopimuksen ratifiointi Suomessa ja EU:ssa

Kuten todettu, Pariisin sopimuksen allekirjoittamisen lisäksi valtioiden on ratifioitava tai hyväksyttävä se omien valtiosääntöoikeudellisten menettelytapojensa mukaisesti. Sopimuksen sitoutumiseen liittyvät ratifiointi- tai hyväksyntäprosessit vaihtelevat maittain ja sitoutuminen vaatii monissa maissa parlamentin hyväksynnän. Myös Suomessa eduskunta päättäneenä sopimuksen ratifioinnista, perustuslain 94 pykälän mukaisesti⁵³. EU-oikeuden näkökulmasta Pariisin sopimus on YK:n ilmastopöytäkirjan ja Kioton pöytäkirjan tavoitteen mukainen eli jaetun toimivallan sopimus, joka sisältää sekä unionin että jäsenvaltioiden toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Tämä tarkoittaa, että sekä EU:n että sen jäsenvaltioiden on ratifioitava sopimus. EU:ssa ratifiointia viivytetään se, että EU:n sisäinen taakanjako päästökaupan ulkopuolisten sektoreiden osalta 2030-tavoitteisiin liittyen ei ole vielä selvillä. Komission ehdotus EU:n sisäisestä taakanjaosta on odotettavissa kesällä 2016, jonka jälkeen se vaatii neuvoston ja parlamentin hyväksynnän. Tästä syystä Pariisin sopimuksen ratifiointi EU:ssa saattaa kestää useita vuosia. Esimerkiksi Kioton pöytäkirjan ratifioinnissa EU:lla kesti 4,5 vuotta Kioton osapuolikokouksesta.⁵⁴

⁴⁷ <http://glacierhub.org/2016/04/27/why-didnt-these-two-glacier-countries-sign-the-paris-agreement/>

⁴⁸ High-level statement on promoting the early entry into force of the Paris Agreement

<https://www.docdroid.net/357lmkv/paris-statement-2-22-3-46pm.pdf.html>

⁴⁹ <http://webtv.un.org/topics-issues/member-states/sierra-leone/watch/samura-m.w.-kamara-sierra-leone-high-level-signature-ceremony-for-the-paris-agreement-national-statements/4858194452001>

⁵⁰ <http://www.theguardian.com/environment/2015/dec/08/saudi-arabia-accused-of-trying-to-wreck-the-paris-climate-deal>

⁵¹ <http://www.kazpravda.kz/en/rubric/world/175-countries-signed--paris-climate-agreement/>

⁵² <http://glacierhub.org/2016/04/27/why-didnt-these-two-glacier-countries-sign-the-paris-agreement/>

⁵³ Suomen Perustuslaki, pykälä 94: <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731#L8P94>

⁵⁴ Kioton pöytäkirjasta sovittiin COP-3:ssa 11.12.1997, ja EU ratifioi pöytäkirjan 31.5.2002: http://unfccc.int/kyoto_protocol/status_of_ratification/items/2613.php

Taulukko 3. Osapuolet jotka eivät ole allekirjoittaneet Pariisin sopimusta 10.5.2016 mennessä⁵⁵

Osapuoli	Osuus maailman päästöistä ⁵⁶
Sierra Leone	0,98 %
Kazakstan	0,84 %
Saudi Arabia	0,80 %
Ecuador	0,67 %
Nigeria	0,57 %
Uzbekistan	0,54 %
Chile	0,25 %
Syyria	0,21 %
Irak	0,20 %
Turkmenistan	0,20 %
Malawi	0,07 %
Sambia	0,04 %
Moldova	0,04 %
Kirgisia	0,03 %
Togo	0,02 %
Armenia	0,02 %

Asiantuntijoiden arvioiden mukaan Pariisin sopimuksen ratifiointi EU:ssa voisi tapahtua noin kahdessa vuodessa, vuoden 2018 loppuun mennessä.⁵⁷ EU ja sen kukin jäsenvaltio allekirjoitti Pariisin sopimuksen huhtikuun seremoniassa New Yorkissa. EU:n allekirjoittamisesta päätettiin Euroopan unionin neuvoston kokouksessa maaliskuussa 2016.⁵⁸ Ilmastokomissaari Miguel Cañete on ilmoittanut, että Euroopan komissio aikoo esittää ehdotuksen ratifiointista Euroopan Unionin puolesta Euroopan Unionin neuvostolle jo kesän 2016 alkuun mennessä.⁵⁹ Pohjoismaista EU:n ulkopuolinen Norja ilmoitti ratifioivansa sopimuksen kesäkuuhun 2016 mennessä.⁶⁰

5.2 Ratifiointi tai hyväksyntä muissa merkittävissä päästäjämaissa

Yhdysvallat ja Kiina ilmoittivat 31.3.2016 yhteisessä tiedotteessa, että molemmat maat aikovat allekirjoittaa Pariisin sopimuksen huhtikuun seremoniassa ja aikovat hyväksyä

⁵⁵ World Resources Institute CAIT database: <http://cait.wri.org/indc/#/ratification>

⁵⁶ <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/10.pdf#page=30>

⁵⁷ Climate Home: EU faces two year wrangle to ratify Paris deal

<http://www.climatechangenews.com/2016/02/08/eu-faces-two-year-wrangle-to-ratify-paris-climate-deal/>

⁵⁸ European Council Conclusions 18.3.2016

<http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/03/18-european-council-conclusions/>

⁵⁹ "Already before the start of this summer, the European Commission will present a proposal to the Council to ratify the Paris Agreement on behalf of the European Union". European Commission press release 21.4.2016 on signing ceremony of the Paris Agreement http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-1485_ga.htm

⁶⁰ <http://www.wri.org/events/2016/04/live-blog-signing-ceremony-paris-climate-change-agreement>

sopimuksen virallisesti mahdollisimman pian, jo tämän vuoden kuluessa.⁶¹ Sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa Kiina ilmoitti pyrkivänsä ratifiointiin syyskuun 2016 G20-kokoukseen mennessä.⁶² Koska Yhdysvallat ja Kiina ovat maailman merkittävimmät kasvihuonekaasujen päästäjät, tuottaen yhteensä 38 % maailman päästöistä UNFCCC:n Pariisin sopimuksen voimaantuloa määrittävän listan mukaan⁶³, niiden nopea ratifiointi voi joututtaa Pariisin sopimuksen voimaantuloa merkittävästi. Yhdysvalloissa Pariisin sopimus hyväksyttäneen presidentin päätöksellä executive agreementina, jolloin se ei vaadi senaatin hyväksyntää⁶⁴.

Merkittävistä päästäjämaista lisäksi Kanada, Australia, Indonesia, Meksiko, Filippiinit ja Argentiina ilmoittivat allekirjoitusseremoniassa hyväksyvänsä tai ratifioivansa sopimuksen nopeasti. Näiden maiden sekä Kiinan ja Yhdysvaltojen yhteenlasketut päästöt ovat UNFCCC:n listan mukaan 46 % maailman päästöistä. Australia ilmoitti maan pyrkivän ratifioimaan sopimuksen tämän vuoden kuluessa.⁶⁵ Australiassa sopimuksen ratifiointi ei vaadi parlamentin hyväksyntää, vaan ainoastaan sopimuksen esittelyn parlamentissa. Hyväksyntä tehdään erillisessä sopimuskomiteassa (Joint Standing Committee on Treaties).⁶⁶ Indonesian edustaja kertoi allekirjoitustilaisuudessa, että maan parlamentti on jo indikoinut poliittisen tukensa sopimukselle, ja maa aikoo edetä ratifioinnin suhteen. Myös Japanin edustaja kertoi maansa kannattavan Pariisin sopimuksen aikaista voimaantuloa.⁶⁷

Intian ympäristöministeri Prakash Javadekar ilmoitti lehdistötiedotteessa 2.4.2016, että Intia aikoo ratifioida Pariisin sopimuksen huhtikuun allekirjoitustilaisuudessa⁶⁸. Tämä ei kuitenkaan vielä toteutunut, sillä Intia ainoastaan allekirjoitti sopimuksen. Times of Indian uutisen mukaan on kuitenkin odotettavaa, että Intiakin ratifioi sopimuksen nopealla aikataululla.⁶⁹ Intiassa ratifiointi ei vaadi parlamentin hyväksyntää, vaan se voidaan tehdä kabinetin päätöksellä.⁷⁰ Ministeri Javadekar kuitenkin ilmoitti Major Economies Forumissa 24.5., että maille tulee antaa aikaa kansallisten hyväksyntäprosessinsa läpiviemiseen.⁷¹ Intian osuus maailmanlaajuisista kasvihuonekaasupäästöistä on 4 %, jolloin yhdessä Yhdysvaltojen ja Kiinan kanssa nämä kolme valtiota tuottavat 42 % maailman päästöistä. Kun mukaan laskee myös Kanadan, Australian, Indonesian, Meksikon, Filippiinit ja Argentiinan, kattavuus nousee 50 prosenttiin.

Taulukossa 4 esitetään Pariisin sopimuksen ratifioineet tai hyväksyneet osapuolet (tilanne 10.5.2016). Koska suurin osa ratifioineista maista on pieniä saarivaltioita, on niiden osuus maailmanlaajuisista päästöistä pieni. Kokonaisuudessaan 16 ratifioineen valtion päästöt ovat n. 0,04 % maailman kasvihuonekaasupäästöistä. Somalian päästöjä ei ollut saatavilla WRI:n tai UNFCCC:n tietokannoissa, joten sitä ei ole laskettu lukuun mukaan.

⁶¹ US-China Joint Presidential Statement on Climate Change
<https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2016/03/31/us-china-joint-presidential-statement-climate-change>

⁶² <http://www.wri.org/events/2016/04/live-blog-signing-ceremony-paris-climate-change-agreement>

⁶³ <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/10.pdf#page=30>

⁶⁴ <https://www.americanprogress.org/issues/security/report/2016/01/11/128579/executive-power-and-the-role-of-congress-in-the-paris-climate-and-iran-nuclear-agreements/>

⁶⁵ <http://www.wri.org/events/2016/04/live-blog-signing-ceremony-paris-climate-change-agreement>

⁶⁶ ABC news: Australia to sign Paris Agreement on climate change
<http://www.abc.net.au/news/2016-04-07/australia-to-sign-paris-agreement-on-climate-change/7305446>

⁶⁷ <http://www.wri.org/events/2016/04/live-blog-signing-ceremony-paris-climate-change-agreement>

⁶⁸ Intian hallituksen lehdistötiedote: <http://pib.nic.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=138511>

⁶⁹ <http://timesofindia.indiatimes.com/home/environment/the-good-earth/India-to-sign-Paris-climate-change-agreement-on-April-22/articleshow/51554575.cms>

⁷⁰ <http://indianexpress.com/article/explained/paris-climate-deal-paris-agreement-2768771/>

⁷¹ <http://www.ndtv.com/india-news/india-seeks-time-to-implement-paris-climate-agreement-1399260>

Taulukko 4. Sopimuksen ratifiointi/hyväksyntätilanne 10.5.2016 (päivitys syyskuun 2016 aikana)

Osapuoli	Päivämäärä ⁷²	Osuus maailman KHK-päästöistä ⁷³
Fidžin tasavalta	22.4.2016	n. 0,01 %
Palau	22.4.2016	Alle 0,01 %
Marshallinsaaret	22.4.2016	Alle 0,01 %
Barbados	22.4.2016	n. 0,01 %
Grenada	22.4.2016	Alle 0,01 %
Saint Lucia	22.4.2016	Alle 0,01 %
Mauritius	22.4.2016	n. 0,01 %
Malediivit	22.4.2016	Alle 0,01 %
Somalia	22.4.2016	Ei tietoa saatavilla
Nauru	22.4.2016	Alle 0,01 %
Samoa	22.4.2016	Alle 0,01 %
Tuvalu	22.4.2016	Alle 0,01 %
Belize	22.4.2016	Alle 0,01 %
Palestiina	22.4.2016	Ei tietoa saatavilla
Saint Kitts ja Nevis	22.4.2016	Alle 0,01 %
Seychellit	29.4.2016	Alle 0,01 %

5.3 Sopimuksen voimaantulon näkymät

Joidenkin arvioiden mukaan Pariisin sopimus voi astua odotuksista poiketen voimaan jo vuosien 2016 tai 2017 kuluessa, jopa ennen kun EU saa ratifioitua sopimuksen. Tämä on mahdollista, mikäli Yhdysvaltojen ja Kiinan lisäksi 53 muuta osapuolta, joiden yhteenlasketut päästöt ovat n. 17 % maailman päästöistä, ratifioivat sopimuksen nopeasti.⁷⁴ World Resources Institute on miettinyt erilaisia skenaarioita sopimuksen voimaantulolle, ja yksi esimerkeistä on se, että Yhdysvaltojen ja Kiinan lisäksi Intia, Japani, Kanada, Etelä-Korea, Indonesia, Australia, Turkki ja Argentiina hyväksyisivät sopimuksen yhdessä 45 pienen (kehittyvän) maan kanssa. Tällöin Pariisin sopimus voisi tulla voimaan jo ennen kuin EU ehtii ratifioida sen.⁷⁵ WRI:n analyysissä on valittu keskeisiä maita, joiden yhteenlasketut päästöt riittäisivät kynnyksarvon ylittämiseen. Listatuista maista suurin osa, lukuun ottamatta Turkkiä ja Etelä-Koreaa, on myös ilmoittanut ratifioivansa sopimuksen nopeasti.

Ilmastopimuksen sihteeristön selvityksen mukaan sopimuksen aikainen voimaantulo voi aiheuttaa sen, että sellaiset yleissopimuksen sopimuspuolet, jotka eivät ole ehtineet ratifioida Pariisin sopimusta eivätkä siten ole sen osapuolina eivät voi osallistua päätöksentekoon ensimmäisessä Pariisin sopimuksen osapuolikokouksessa (CMA 1), sillä kokous on avoin vain sopimuksen ratifioineille osapuolille. CMA1 -kokous pidetään ensimmäisen sellaisen YK:n ilmastopimuksen osapuolikokouksen (COP) istunnon yhteydessä, joka pidetään

⁷² Vaikka osa valtioista päätti ratifiointista jo ennen allekirjoitusseremoniaa, viralliseksi päiväksi tulee seremonian päivämäärä 22.4. sillä ratifiointia ei voi tehdä virallisesti ennen allekirjoitusta.

⁷³ <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/10.pdf#page=30>

⁷⁴ <http://www.climatechangenews.com/2016/04/01/uns-paris-climate-deal-could-enter-into-force-this-year/>

⁷⁵ <http://www.wri.org/blog/2016/01/after-cop21-what-needs-happen-paris-agreement-take-effect>

Pariisin sopimuksen voimaantulon jälkeen. Ensimmäinen CMA-kokous voitaisiin järjestää jo COP-23:n yhteydessä vuonna 2017, mikäli sopimus tulisi voimaan ennen 5.11.2017.⁷⁶ Ranskan ja Marokon osapuolikokousten (COP-21 ja COP-22) puheenjohtajat kuitenkin ilmoittivat yhteisessä tiedotteessaan 6.5.2016, ettei heidän mielestään yhtäkään maata tulisi jättää päätöksenteon ulkopuolelle siitä syystä, että maan hyväksyntäprosessi on kesken. Puheenjohtajat aikovat keskustella osapuolten kanssa toukokuun 2016 Bonnin neuvottelukierroksella siitä, pitäisikö tästä aiheesta antaa lisäohjeistusta Marrakechin kokouksessa.⁷⁷

Mikäli EU ei siihen mennessä ole ratifioinut sopimusta, se voisi kuitenkin Pariisin sopimuksen 16 (2) artiklan mukaan osallistua CMA 1-kokoukseen tarkkailijan roolissa, mutta ei olisi kokouksessa päätösvaltainen. Ilmastopimuksen sihteeristön mukaan yksi mahdollisuus olisi kuitenkin lykätä ensimmäistä osapuolikokousta niin, että se kokouksen avaamisen jälkeen siirrettäisiin pidettäväksi seuraavassa COP-kokouksessa. Tällaisessa tilanteessa suurempi osa maista ehtisi ratifioida sopimuksen ja tulla mukaan päätöksentekoon. Ensimmäisessä CMA-kokouksessa on tarkoitus päättää esimerkiksi läpinäkyvyys- ja mekanismisäännöistä, joten EU:n olisi tärkeää olla mukana päätöksenteossa.⁷⁸

Ilmastopimuksen sihteeristön pääsihteeriksi Christina Figueres ilmoitti puheessaan Grantham Institutessa 12.4.2016, että sopimus voisi itse asiassa astua kokonaisuudessaan voimaan jo ennen vuotta 2020, esimerkiksi vuonna 2018, sillä Pariisin neuvottelujen viime hetkellä sopimustekstistä poistettiin viittaukset siitä, että sopimus koskee vuoden 2020 jälkeistä aikaa. Tämä aiheuttaa päällekkäisyyttä Kioton pöytäkirjan toisen velvoitekauden kanssa, mutta Figueresin mukaan tätä kysymystä selvitellään lakimiesten kanssa.⁷⁹

Kuitenkin Pariisin sopimuksen nopealle voimaantulolle on mahdollisesti käynnissä myös vastavoimia. Malesiasta käsin johdettavan Third World Network -järjestön on raportoitu lähettäneen kehittyville maille (erityisesti Arabimaiden ryhmälle) kirjeen, jossa niitä on kehoitettu lykkäämään Pariisin sopimuksen hyväksymistä ainakin tämän vuoden ajan. Järjestön kirjeen mukaan kehittyvien maiden ei kannata hyväksyä sopimusta, ennen kuin ne saavat lisäselvyyttä ilmasto- ja teknologiansiirrosta sekä ilmastonmuutoksesta johtuvien vahinkojen ja menetysten korvaamisesta.⁸⁰

6 Yhteenveto

Pariisin sopimus on luonteeltaan oikeudellisesti sitova, globaalisti kattava ja se asettaa kunnianhimoisen tavoitteen hillitä ilmaston lämpenemistä selvästi alle 2 °C tason, sekä tavoitella lämpenemisen hillitsemistä 1,5 °C tasolle esiteolliseen aikaan verrattuna. Lähes kaikki maat ovat antaneet sopimuksen yhteydessä oman aiotun kansallisen panoksensa, ts. ilmoituksen siitä miten ne aikovat vähentää päästöjään tai sopeutua ilmastonmuutokseen vuoden 2020 jälkeen. Toisaalta sopimus ei sisällä sanktiomekanismeja maille, jotka eivät saavuta itse asettamia tavoitteita; maiden tavoitteet ovat hyvin eritasoisia, ja maat voivat halutessaan irtautua sopimuksesta. Näiden seikkojen vuoksi merkittävä tekijä on, luoko sopimus uskottavat puitteet siinä kirjattujen tavoitteiden saavuttamiseksi ja pidetäänkö

⁷⁶ UNFCCC: Entry into force of the Paris Agreement: legal requirements and implications http://unfccc.int/files/paris_agreement/application/pdf/entry_into_force_of_pa.pdf

⁷⁷ Taking the Paris Agreement Forward - Reflections Note by COP21 President, COP22 Incoming President http://unfccc.int/files/meetings/paris_nov_2015/application/pdf/reflections_note.pdf

⁷⁸ UNFCCC: Entry into force of the Paris Agreement: legal requirements and implications http://unfccc.int/files/paris_agreement/application/pdf/entry_into_force_of_pa.pdf

⁷⁹ <http://www.climatechangenews.com/2016/04/12/paris-climate-change-pact-to-come-into-effect-by-2018/>

⁸⁰ <http://www.climatechangenews.com/2016/03/29/developing-nations-urged-to-boycott-paris-agreement-signing/>

maiden panosten jakaumaa ja sitä kautta syntyvää sopimuksen käytännön toteutusta tasapuolisena eri maiden välillä.

Tässä selvityksessä tehtiin katsaus sopimuksen kansainvälisestä vastaanotosta. Työssä arvioitiin 12 suurimman päästäjään ja 52 kansainvälisen organisaation edustajien sekä median reaktioita sopimukseen ja tulkintoja sopimuksen uskottavuudesta ja tasapuolisuudesta. Tämän lisäksi tehtiin katsaus 12 suurimman päästäjän ilmastopolitiikan nykytilaan sekä tästä seuraavaan päästökkehitykseen, jota verrattiin maan antamaan päästövähennyspanokseen.

Pariisin sopimus on otettu pääosin vastaan positiivisesti niin suurimmissa päästäjämaissa, ilmastoneuvotteluja seuraavissa kansainvälisissä järjestöissä kuin mediassa. Sopimuksen syntymistä pidetään merkittävänä askeleena ilmastonmuutoksen hillinnässä, mutta myönnetään, että nyt annetut kansalliset panokset eivät riitä lämpenemisen rajoittamiseen sopimuksen vaatimalle tasolle, ja vasta sopimusta seuraavat toimenpiteet todella ratkaisevat sopimuksen vaikutuksen ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja sopeutumisessa. Selvityksen aineistossa negatiivisesti sopimukseen suhtautuvat kivihiilen käytön etujärjestöt sekä viisi kansalaisjärjestöä.

12 suurinta päästäjää ovat hyvin tyytyväisiä sopimuksen tasapuolisuuteen ja vain hieman varauksellisia sopimuksen uskottavuuden suhteen. Järjestöissä ja median reaktioissa suhtautuminen näistä kahdesta perspektiivistä on kuitenkin hajaantuneempaa. Etenkin kansalaisjärjestöt pitävät sopimuksen uskottavuutta ja tasapuolisuutta kyseenalaisina. Tarkastelussa mukana olleet tutkimuslaitokset arvioivat sopimusta molemmilla kriteereillä kuitenkin hyvin positiiviseksi, ja liike-elämän järjestöt sekä muut kansainväliset järjestöt (esim. Maailmanpankki, OPEC, FAO, ADB) sijoittuivat näiden ääripäiden väliin. Arviot näiden kahden kriteerin korreloivat: mikäli järjestö arvioi sopimusta yhden kriteerin suhteen positiiviseksi tai negatiiviseksi, oli arvio toisen kriteerin suhteen yleensä myös vastaavasti positiivinen tai negatiivinen.

Joissakin otokseen kuuluvissa uutisartikkeleissa oli myös suhteutettu medialähteen kotimaan toimia Pariisin sopimuksen vaatimaan kunnianhimon tasoon. Lähes kaikki tällaiset arviot arvioivat kotimaansa toimet riittämättömiksi ja ainoastaan South China Morning Post (Kiina) ja The China Post (Taiwan) arvioivat kotimaansa toimet riittäviksi. Etenkin median osalta tulosten tulkintaan ja otoksen edustavuuteen kannattaa kuitenkin suhtautua varauksella, sillä otokseen kuului vain vapaasti luettavissa olevia, englanninkielisiä uutisia.

Selkein kritiikki sopimusta kohtaan kohdistui mahdollisuuksiin saavuttaa 1,5 °C tai 2 °C:n tavoite, sillä nyt annetut INDC-tavoitteet eivät riitä tämän saavuttamiseen. Osa lähteistä suhtautui luottavaisesti sopimukseen kirjattuun tarkastusprosessiin, jonka on tarkoitus myötävaikuttaa maiden päästövähennysten kunnianhimon nostamiseen vähitellen. Moni lähde nosti kuitenkin esiin, että sopimuksessa ei ole mekanismeja, jonka avulla maat voitaisiin saattaa vastuuseen tavoitteiden rikkomisesta ja sopimuksen noudattamatta jättämisestä. Tämä mielipiteiden jakautuminen oli selkeästi havaittavissa myös sopimuksen uskottavuutta koskevista kategorisoiduista arvioista.

Tasapuolisuuden osalta kritiikki oli kahtiajakautunutta. Toisaalta etenkin useat kansalaisjärjestöt pitivät sopimusta epätasapuolisena kehittyvien maiden kannalta. Kriitikoiden mielestä kehittyneet maat eivät tee riittävästi päästövähennyksiä ja luistavat historiallisesta vastuustaan ilmastonmuutoksen pääasiallisina aiheuttajina. Lisäksi kehittyville maille luvattu ilmastorahoituksen laillista sitomattomuutta kritisoitiin. Sen sijaan liike-elämän järjestöt kritisoivat sopimuksen jatkavan epätasa-arvoista kilpailuasetelmaa kehittyvien ja kehittyneiden maiden teollisuuden välillä, kun kehittyneet maat sitoutuvat kehittyviä maita tiukempiin päästötavoitteisiin.

Muita kritiikin kohteita olivat mm. että sopimus ei tuonut uutta kontribuutiota ilmastorahoitukseen, sopimuksessa ei ole mainintaa historiallisen vastuusta ja

alkuperäiskansojen huomioiminen on jäänyt pienelle painoarvolle. Merkittävää on kuitenkin huomata, että kritiikki on peräisin lähinnä järjestöiltä, kun taas tarkastellut 12 suuripäästöistä osapuolta ovat esittäneet hyvin rajoitetusti kritiikkiä sopimusta kohtaan.

Pariisin sopimuksen allekirjoitusseremoniassa 22.4.2016 sopimuksen allekirjoitti 175 maata, ja allekirjoitusseremoniasta muutaman päivän sisällä vielä kaksi maata lisää. Tämä on suurin määrä koskaan kansainvälisen sopimuksen allekirjoitustilaisuudessa, ja se antaa positiivisen signaalin sopimuksen aikaisesta voimaantulosta. Sopimuksen on 10.5.2016 mennessä ratifioinut tai hyväksynyt 16 maata, joista suurin osa pieniä saarivaltioita. Merkittävimmät päästäjät Kiina ja USA ovat myös luvanneet hyväksyä sopimuksen virallisesti vuoden 2016 kuluessa, ja moni muu maa on myös ilmoittanut aloittavansa ratifiointiprosessin. Tämä voi aiheuttaa sen, että Pariisin sopimus astuu voimaan jo selvästi ennen vuotta 2020, ja mahdollisesti jo ennen kuin EU ehtii ratifioida sopimuksen. Tämä voi aiheuttaa ongelmia EU:lle ensimmäiseen Pariisin sopimuksen osapuolikokouksen (CMA 1) päätöksentekoon osallistumiseen, sillä ensimmäinen osapuolikokous voidaan mahdollisesti järjestää jo vuoden 2017 lopussa.

Pariisin sopimuksen konkreettiset vaikutukset näkyvät maiden ilmastopolitiikan kehityksen kautta. Maat ovat antaneet Pariisin sopimuksen yhteydessä aiotut panoksensa (INDC), jotka vahvistetaan virallisiksi panoksiksi (NDC) maan ratifioidessa Pariisin sopimuksen. Maiden INDC:ssä ilmoitettujen panosten saavuttaminen vaatii kuitenkin maiden oman ilmastopolitiikan kehittämistä ja toimeenpanoa. Ilmastonmuutoksen hillinnän osalta tämä konkretisoituu maiden omina päästötavoitteina ja niiden täyttämiseen tähtävinä politiikkatoimina.

Raportissa tarkasteltujen 12 päästöiltään suurimman neuvotteluosapuolen INDC-tavoitteiden kunnianhimon taso, päästökkehitys, päästöarvioiden laatu ja olemassa olevat politiikkatoimet eroavat toisistaan hyvin paljon. Selvityksessä tehtyjen arvioiden perusteella osa maista saavuttaa tavoitteensa ilman erityisiä hillintätoimia, osan tavoitteet vaativat lisätoimia, mutta toimia ei ole vielä säädetty; ja osa maista on jo pannut täytäntöön merkittävän määrän politiikkatoimia, joilla tavoitteisiin on tarkoitus päästä. Maiden välistä vertailua ilmastopolitiikan kunnianhimon tasosta kuitenkin hankaloittavat mm. päästöarvioiden huono luotettavuus sekä ns. ”common but differentiated responsibilities” periaate, jonka mukaan erilaisessa kehitysasemassa olevilta osapuolilta ei voidakaan olettaa samankaltaisia päästövähennyspanoksia. Näihin haasteisiin vastaaminen on yksi merkittäviä kehitystehtäviä Pariisin sopimuksen jatkotyössä. Vaikka sopimus siis onkin tarkasteluiden valossa otettu hyvin vastaan, sen todellinen tehokkuus ilmastonmuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen tukemisessa paljastuu vasta sopimukseen osallistuvien maiden todellisten toimien kautta.

Liite A – 12 suurimman päästäjän vastaanotto

Nimi	Taho	Vastaanotto	Uskottavuus	Tasapuolisuus	Linkki
Kiina	pääneuvottelija	+	++	++	http://english.gov.cn/news/top_news/2015/12/13/content_281475253301773.htm
USA	presidentti	+	+	++	https://www.whitehouse.gov/the-press-office/2015/12/12/statement-president-paris-climate-agreement
EU	komissio	++	++	++	http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-6308_fi.htm
Intia	pääministeri	++	+	++	http://pmindia.gov.in/en/news_updates/pm-on-paris-agreement-climate-justice-has-won?comment=disable
Indonesia	Directorate of Development, Economic, and Environmental	++		++	http://www.kemlu.go.id/en/kebijakan/isu-khusus/Pages/Climate-Change.aspx
Brasilia	hallitus	++	+	++	http://unfccc6.meta-fusion.com/cop21/events/2015-12-12-17-26-conference-of-the-parties-cop-11th-meeting
Venäjä	presidentin neuvonantaja	++	++	++	http://www.itamaraty.gov.br/en/press-releases/12718-adoption-of-the-paris-agreement
Japani	pääministeri	++	+	++	http://taass.ru/en/economy/844188
Kanada	pääministeri	++	++	++	http://unfccc6.meta-fusion.com/cop21/events/2015-12-12-17-26-conference-of-the-parties-cop-11th-meeting
Meksiko	hallitus	++	++	++	http://ja.pan.kantei.go.jp/97_abe/statement/201512/1215272_9934.html
Australia	ulkoministeri	++	++	+	http://pm.gc.ca/eng/news/2015/12/12/statement-prime-minister-canada-successful-conclusion-paris-climate-conference
Korea	ulkoministeri	++	+	++	http://www.gob.mx/sre/prensa/mexico-e-suma-al-acuerdo-aprobado-en-paris-sobre-ca-nbio-climatico
	EIG:n loppulausunto Pariisissa	+	+	++	http://www.theaustralian.com.au/news/julie-bishop-paris-climate-treaty-must-balance-environment-and-economy/news-story/935276675a6f96ed7782a780c1cd374
		+	+	++	http://www.theguardian.com/environment/2015/dec/12/paris-climate-deal-talks-julie-bishop-australia-environment
		+	+	++	http://unfccc6.meta-fusion.com/cop21/events/2015-12-12-17-26-conference-of-the-parties-cop-11th-meeting

Liite B – Kansainvälisten organisaatioiden katsauksen tulokset

Nimi	Tyyppi	Alue	Vastaanotto	Uskottavuus	Tasapuolisuus	Linkki
Greenpeace	kansalaisjärjestö	kv	+	-	-	http://www.greenpeace.org/international/en/press/releases/2015/kumi-naidoo-cop21-final-text-paris-climate/
Oxfam	kansalaisjärjestö	kv	+	-	-	https://www.oxfam.org/sites/www.oxfam.org/files/file_attachments/post_cop21_analysis_final_181215.pdf
WWF	kansalaisjärjestö	kv	++	0	0	http://www.worldwildlife.org/stories/landmark-climate-deal-lstruck-in-paris
350.org	kansalaisjärjestö	kv	+	0	-	http://350.org/paris/
Friends of the Earth International	kansalaisjärjestö	kv	-	-	-	http://www.foei.org/news/friends-earth-international-assessment-paris-agreement
Third World Network	kansalaisjärjestö	kv	+	0	-	http://www.twn.my/title2/climate/doc/epw%20artticle%20re%202.pdf
E3G	kansalaisjärjestö	EU	++	++	++	https://www.e3g.org/library/judging-cop21-outcome-and-whats-next-for-climate-action
Transport & Environment	kansalaisjärjestö	EU	-	--	-	http://www.theguardian.com/global-development/2015/dec/11/paris-climate-talks-anger-removal-reference-human-rights-from-final-draft
IUCN	kansalaisjärjestö	kv	++	++	++	http://iucn.org/news_homepage/events/unfccc2/evnets/2015_paris/?22280
EU Forest Watch	kansalaisjärjestö	EU	+	-	-	http://www.fern.org/node/6009
The Club of Rome ja 7 muuta järjestöä	kansalaisjärjestö	kv	+	++	+	http://www.gcint.org/joint-statement-issued-response-cop21-deal/
Punainen risti	kansalaisjärjestö	kv	+	0	++	http://www.ifrc.org/en/news-and-media/press-releases/general/cop21-the-red-cross-red-crescent-urges-states-and-partners-to-implement-the-paris-climate-agreement-with-a-focus-on-the-people-most-exposed-at-risk-and-vulnerable/
Rainforest Alliance	kansalaisjärjestö	kv	+	-	-	http://thefrogblog.org/2015/12/18/6-takeaways-from-the-paris-climate-agreement/
Amazon watch	kansalaisjärjestö	Etelä-Amerikka	--	-	--	http://amazonwatch.org/news/2015/1212-climate-agreement-reached-but-fails-to-recognize-indigenous-rights-and-climate-justice
Rainforest Foundation Fund	kansalaisjärjestö	Etelä-Amerikka	-	-	-	http://www.rainforestfoundationuk.org/news/january-2016/the-paris-climate-agreement-what-does-it-mean-for-rainforests/
Australian conservation foundation	kansalaisjärjestö	Australia	+	-	0	https://www.acfonline.org.au/news-media/media-release/paris-agreement-paves-way-safer-climate
Australian Youth Climate Coalition	kansalaisjärjestö	Australia	0	0	-	http://www.yccc.org.au/reflections_on_paris
Nature Canada	kansalaisjärjestö	Kanada	+	0	0	http://naturecanada.ca/news/blog/the-paris-agreement-what-does-it-really-mean-for-canada/
15 kiinalaista järjestöä	kansalaisjärjestö	Kiina	++	++	+	http://china-developmentbrief.cn/news/ngos-active-in-china-respond-to-the-paris-agreement/
Centre for Science and Environment	kansalaisjärjestö	Intia	--	--	--	http://cseindia.org/content/weak-and-un-ambitious-climate-change-deal-signed-paris-cse
6 afrikkalaista järjestöä	kansalaisjärjestö	Afrikka	+	0	0	http://www.adaptationnetwork.org.za/2016/02/some-ngo-reflections-on-cop21/
The Energy Collective	kansalaisjärjestö	kv	++	++	+	http://www.theenergycollective.com/cop21-paris-agreement-and-art-possible/
Arab Forum for Environment and Development	kansalaisjärjestö	Arabimaat	+	++	+	http://www.afedonline.org/en/inner.aspx?contentID=1172
Earthwatch Institute	kansalaisjärjestö	kv	+	-	0	http://eu.earthwatch.org/news-media/after-cop21-what-does-the-un-climate-agreement-mean-for-you

Nimi	Tyyppi	Alue	Vastanoito	Uskottavuus	Tasapuolisuus	Linkki
IIASA	tutkimus	kv	++	+	+	http://www.wila.ac.at/web/home/about/news/151217.html
Potsdam Institute for Climate Impact Research	tutkimus	EU	++	+	0	https://www.pik-potsdam.de/news/press-releases/piks-statement/piks-statement-on-the-outcome-of-cop21-world-climate-summit
IEA	tutkimus	kv	++	0	0	http://www.iea.org/newsroom/indexes/news/2015/december/iea-warmly-welcomes-paris-agreement.html
World Resources Institute	tutkimus	kv	++	++	++	http://www.wri.org/blog/2015/12/paris-agreement-turning-point-climate-solution
EEA	tutkimus	EU	++	++	++	http://www.eea.europa.eu/articles/climate-agreement-towards-a-low
EURACOAL	liike-elämä	EU	--	--	--	http://euracal.eu/cop21-us-outcome-ivres.eu/
National Mining Association	liike-elämä	USA	--	--	--	http://www.nma.org/index.php/press-releases/218-2015/2406-nma-americans-to-pay-for-the-unenforceable-paris-climate-agreement
BusinessEurope	liike-elämä	EU	+	0	-	https://www.business-europe.eu/publications/dimate-summit-cop21-deal-important-step-forward-not-yet-full-answer
Eurofer	liike-elämä	EU	+	+	-	http://www.eurofer.eu/News&Media/Press%20releases/PRESS%20RELEASE%20EUROFER%20welcomes%20COP21%20agr.html
Eurelectric	liike-elämä	EU	++	+	0	http://www.eurelectric.org/news/2015/eurelectric-hails-successful-outcome-from-paris-climate-change-conference/
IFIEC Europe	liike-elämä	EU	++	0	-	http://www.ifiecurope.org/fileadmin/Downloads/20151214_E_Press_Release_Real_Action_to_follow_the_Paris_agreement_is_needed.pdf
European chemical Industry Council	liike-elämä	EU	+	0	-	http://www.ecofys.com/files/FILES/ecofys-2016-alone-under-an-absolute-cap.pdf
International Association of Oil & Gas Producers	liike-elämä	kv	+	+	0	http://www.ioigf.com/articles/201512/oil-gas-producers-welcome-his-toric-paris-agreement.html
International Maritime Organization	muu kv-järjestö	kv	+	+	0	http://www.imo.org/en/MediaCentre/PressBriefings/Pages/55-paris-agreement.aspx
ICAO	muu kv-järjestö	kv	++	+	0	http://www.greenaironline.com/news.php?viewStory=2173
World Bank	muu kv-järjestö	kv	++	+	0	http://www.worldbank.org/en/news/feature/2015/12/12/paris-agreement-paves-way-for-world-bank-group-helping-countries-deliver-on-climate-commitments
OPEC	muu kv-järjestö	kv	+	+	+	http://www.opec.org/opec_web/en/press_room/3432.htm
Asian Development Bank	muu kv-järjestö	Aasia	+	0	+	http://www.adb.org/news/features/what-does-paris-climate-deal-mean-asia-and-pacific
African Development Bank	muu kv-järjestö	Afrikka	++	+	+	http://www.afdb.org/en/news-and-events/article/the-paris-climate-change-agreement-a-window-for-africas-sustainable-development-15221/
Organization of Arab Petroleum Exporting Countries	muu kv-järjestö	Arabimaat	+	+	0	http://www.oapec.org/media/d63a534-a6cd-44a7-9996-f84c4028f817/OAPEC%20NEWS%2016/Jun.%202016_E.pdf
FAO	muu kv-järjestö	kv	++	+	++	http://www.fao.org/news/story/en/item/358257/code/
OECD	muu kv-järjestö	kv	++	+	+	http://www.oecd.org/engrowth/statement-by-oecd-secretary-general-angel-gurrria-on-cop21-agreement.htm
WMO	muu kv-järjestö	kv	++	++	0	https://www.wmo.int/media/content/wmo-welcomes-paris-agreement
WEC	muu kv-järjestö	kv	+	0	0	https://www.worldenergy.org/news-and-media/news/world-energy-council-welcomes-paris-agreement/
WTO	muu kv-järjestö	kv	++	0	0	https://www.wto.org/english/thewto_e/whatis_e/tif001_e/statements_e/azevedo_opening_e.pdf
WHO	muu kv-järjestö	kv	+	+	+	http://www.who.int/globalchange/mediacentre/events/cop21-climate-agreement_health/en/
ILO	muu kv-järjestö	kv	+	0	+	http://www.ilo.org/global/topics/green-jobs/news/WCMS_436322/lang-en/index.htm
UNESCO	muu kv-järjestö	kv	++	0	0	http://www.unesco.org/new/en/education/themes/education-building-blocks/technical-educational-education-and-training/tvet/single-view/news/green_skills_education_and_training_made_their_mark_at_cop_21/#:vwdL4Hrm4AA

Liite C – Mediakatsauksen tulokset

Media	Maa	Alue	Vastaanotto	Uskottavuus	Tasapuolisuus	Oma maan toimet riittävää	Linkki
China Daily	Kiina	Aasia	+	0	0		http://www.chinadaily.com.cn/opinion/2015-12/14/content_22705759.htm
South China Morning Post	Kiina	Aasia	++	0	0	+	http://www.scmp.com/comment/insight-opinion/article/14891183/hong-kong-should-join-beijing-efforts-implementing-global
The Asian Age	Intia	Aasia	+	0	+		http://www.asianage.com/editorial/saving-earth-good-start-still-lot-do-839
Business Standard	Intia	Aasia	++	0	0		http://www.business-standard.com/article/opinion/a-non-binding-agreement-115121300636_1.html
The Hindu	Intia	Aasia	++	+	0	0	http://www.thehindu.com/opinion/editorial/paris-agreement-on-climate-change/article7983555.ece
Times of India	Intia	Aasia	+	+	+		http://blogs.timesofindia.indiatimes.com/toi-editorials/message-of-hope-paris-agreement-can-turn-down-the-heat-on-the-planet/
Hindustan Times	Intia	Aasia	0	-	-	-	http://www.hindustantimes.com/editorials/paris-climate-deal-signed-leaders-must-now-walk-the-talk/story-D5J5doeK63ZBvGvOWvGGI.html
Jakarta Post	Indonesia	Aasia	+				http://www.thejakartapost.com/news/2015/12/14/editorial-indonesia-s-big-promise.html
Haaretz	Israel	Aasia	+	+	+		http://www.haaretz.com/opinion/1.691660
Asahi Shimbun	Japani	Aasia	+	+	+	--	http://ajw.asahi.com/article/Views/editorial/AJ201512150036
The Japan Times	Japani	Aasia	0	0	0	-	http://www.japantimes.co.jp/opinion/2015/12/17/editorials/paris-agreement-is-just-a-start/#.VNM8XQ5Xh
The Express Tribune	Pakistan	Aasia	+	+	+	0	http://tribune.com.pk/story/1009355/paris-a-historic-agreement/
Sun Star	Filippiinit	Aasia	+	++	+	-	http://www.sunstar.com.ph/davao/opinion/2015/12/13/editorial-paris-agreement-446782
The Philippine Star	Filippiinit	Aasia	++	++	+		http://www.philstar.com/opinion/2015/12/14/1532424/editorial-commitments
The China Post	Taiwan	Aasia	+	-	-	++	http://www.chinapost.com.tw/editorial/taiwain-issues/2015/12/15/453480/Countries-power.htm
Gulf News	Arabiemiiraatit	Aasia	+	-	-		http://gulfnews.com/opinion/editorials/ile-after-paris-climate-deal-actions-need-to-match-words-1.1636683
The National	Arabiemiiraatit	Aasia	0	0	0		http://www.thenational.ae/opinion/editorial/tech-will-be-key-to-tackling-climate-change
The New Times	Ruanda	Afrikka	++	+	++	0	http://www.newtimes.co.rw/section/article/2015-12-14/195274/
Sudan Vision	Sudan	Afrikka	+	0	0		http://news.sudanvisiondaily.com/details.html?storyid=258002
The Southern Times	Namibia	Afrikka	0				http://southernafricanews/2016/02/08/united-nations-climate-change-conference-cop-21-paris-agreement-2015/
Eyewitness News	Etelä-Afrikka	Afrikka	+				http://ewn.co.za/2015/12/14/COP21-SA-delegation-happy-with-the-Paris-agreement
The Citizen	Etelä-Afrikka	Afrikka	++	+	+		http://citizen.co.za/af_feed_article/euphoria-as-landmark-paris-climate-deal-adopted/
Independent online	Etelä-Afrikka	Afrikka	++				http://www.iol.co.za/news/world/sa-played-crucial-role-in-paris-agreement-1959632
Irish Independent	Irlanti	Eurooppa	0			-	http://www.independent.ie/opinion/editorial/special-interests-must-not-thwart-climate-deal-13283979.html
The Observer	UK	Eurooppa	+	+			http://www.theguardian.com/commentisfree/2015/dec/13/observer-editorial-climate-deal
Independent on Sunday	UK	Eurooppa	++	+		-	http://www.independent.co.uk/voices/cop21-the-paris-climate-deal-is-our-best-chance-to-save-the-planet-but-every-nation-needs-to-support-a6711821.html
The Guardian	UK	Eurooppa	+	+			http://www.theguardian.com/commentisfree/2015/dec/13/the-guardian-view-on-cop-21-climate-talks-saving-the-planet-in-a-fracturing-world
Herald Scotland	UK	Eurooppa	+				http://www.heraldscotland.com/opinion/14142966.Herald_View_An_historic_deal_but_there_are_major_tests_ahead/
The Economist	UK	Eurooppa	++	++	+		http://www.economist.com/news/international/21683990-paris-agreement-climate-change-talks
The Age	Australia	Oseania	++	++		--	http://www.theage.com.au/comment/the-age-editorial/paris-climate-agreement-is-turnbulls-chance-to-act-20151214-gn4q.html
Sydney Morning Herald	Australia	Oseania	+			-	http://www.smh.com.au/comment/smh-editorial/climate-for-change-paris-agreement-delivers-hope-for-the-future-20151213-gima9r.html
NZ Herald	Uusi-Seelanti	Oseania	0	0			http://www.nzherald.co.nz/news/article.cfm?c_id=1&objectid=11560984
LA Times	USA	USA	+	0	-		http://www.latimes.com/opinion/editorials/la-ed-1214-paris-climate-20151213-story.html
Washington Post	USA	USA	++	++		-	https://www.washingtonpost.com/opinions/with-the-paris-climate-pact-critics-now-have-no-basis-to-say-action-is-pointless/2015/12/12/bd190e7c-a107-11e5-93c5-772cc5a43c_story.html
USA Today	USA	USA	+	+		0	http://www.usatoday.com/story/opinion/2015/12/13/climate-agreement-paris-global-warming-editorials-debates/77252100/
Wall Street Journal	USA	USA	0	-	+		http://www.wsj.com/articles/final-draft-of-global-climate-change-deal-is-complete-1449906731
Washington Post	USA	USA	++	+	+		https://www.washingtonpost.com/news/energy-environment/wp/2015/12/12/proposed-historic-climate-pact-nears-final-vote/
TASS	Venäjä	Venäjä	+	+	+		http://tass.ru/en/economy/844188